

Velja po pošti:
za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta 13.—
za četrt 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnishtvu:
za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več ko trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izvenoma nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Zgodovinski trenotek.

Malo nas briga v sedanjem trenutku, ko vidimo v prvi, odkar imamo Slovenci pri državni postavitvi kaj govoriti, zastopnike slovenskega ljudstva v resnično mogočnem in smoterni izpeljanem odporu zoper vladu, kaj bledejo in obrekujejo tisti majhni ljudje, ki predstavljajo slovenski liberalizem po razkritju pogodbe s kranjskimi Nemci. Vsi Slovenci v osrčju in na mejah čutijo, da pomenja slovenska obstrukcija, koji načeljujejo slovenski in češki kmečki poslanci, zgodovinski dogodek in da smo z njo stopili na prag nove dobe ne le za vse avstrijske Slovence, marveč za vse, ki so v tej državi od nekđaj ponižani, omalovaževani in odirani, naj prebivajo to- ali onostran Litve. Le zavist in zavest brezpomembnosti more preprekovati slovenskim liberalcem očitanja, ki jih mečejo na naše zastopnike in le tisti, ki vidijo višek vseh političnih pridobitev v tem, da kdo minister postane, so v stanu očitati našim poslancem, da po tem hlepijo. Kdor pa sodi pošteno in brez ozira na malenkostne domače razprtije premotriva zadnje politične dogodke v naši monarhiji v njihovi medsebojni zvezi, ta vé, da se gre zdaj ne za to, da A ali B to ali ono dosežeta, marveč za to, da se postavijo novi temeljni kamni celi Avstriji.

Nič ni za majhno duševno obzorje nekaterih slovenskih politikov bolj značilno, kakor to, da se čudijo, zakaj so poslanci S. L. S. v državnem zboru tako silno nastopili proti Bilinskemu in označujejo ta boj za »oseben«. To je kratkovidnost, da ji ni primere. Naši poslanci niso začeli boja s tem, da so šli nad Bilinskega, nikaka osebna užaljenost jih ni vodila in nobenega majhnega ali postranskega namena niso s tem imeli, niti jim je kaj mar za ministrov osebno, ampak boj za pravice Jugoslovanstva so že veliko preje začeli. Komaj so naši poslanci stopili po zadnjih volitvah na parlamentarno pozorišče, je že dr. Krek prvi v široko in globoko zasnovanem govoru razkril rano lažnjive mažarske državne ideje, ki je v dualizmu tesno zvezana z vso notranjo in zunanjo politiko monarhije ter truje in zaprečuje vsak zdrav razvoj avstrijskih narodov, zlasti pa tišči k tlom Slovence. In — ali nista Krek in Šusteršič v pravem trenotku opozorila z vso veljavnostjo tiste politične dalekovidnosti in znanja, ki ju odlikuje, vso javnost na pomen, ki ga ima jugoslovansko vprašanje za moč in bodočnost cele države? In prav tako so bili po-

slanci S. L. S. prvi, ki so bosansko vprašanje prišli od prave strani — dočim so se eni ogorčevali nad diplomatskim činom aneksije, drugi sanjali o evropskih prevratih in izpremembah v medsebojnih zvezah velesil in ugibali vse mogoče in nemogoče konstelacije, tretji zopet prelistovali zgodovino, iščoč starih pravic in kraljevskih razglasov, so naši zastopniki povdarjali pripadnost bosanskih bratov k veliki jugoslovanski skupini, kakor jo je natura sama nemeneč se za pisane pogodbe in pravde ustvarila in so v prvi vrsti stali na straži, da ne pade bosanski kmet v sužnost mažarskemu kapitalu. Oni so pokazali, kje je ključ do velikosti Avstrije, so aneksijsko vprašanje postavili v pravo luč ter Jugoslovanom pokazali polk, po kateri zamorejo v državi postati odločilen faktor in ne bitja druge vrste, kar so do današnjega dne vedno bili.

To pa je tudi ključ, da doumemo takoj naših in čeških zastopnikov proti sedanjji vladi. Bienenrthova vlada pristaja sedanjemu političnemu položaju v Avstro-Ogrski kakor pest na oko, od tod odpor proti nji do zadnjega! Na Bienenrthovo vladna vrata je potrkalo jugoslovansko vprašanje — niso ga umeli in se še bolj pred Slovani zaklenili; pred Bienenrthovo vlado je stopilo vprašanje narodnega sporazumljenja, ki je danes, ko se gre za visoke cilje, bolj kot le kdaj potrebno. — Bienenrth pa je nespornost, da je bolj poostiril; Bienenrthova vlada stoji pred dejstvom, da se krha mažarska premoč in je treba le enega mahljaja, da se zruši — Bienenrth je izročil usodo bosanskega naroda v roke mažarskima velepozeruhoma Lančyju in Popoviju in pusti, da zopet gospodujeta na Ogrskem Wekerle in Košut, ki jih je krona že hotela vreči. Glavna opora Bienenrthova pa je pri tem delu Bilinski in brez zveze s poljsko žlahto bi vlada ne mogla te brezumne in brezsmotne politike izvajati.

Vsak dan, ki podaljšuje obstoj tega vladnega sistema, pomenja nevarnost, da nas dogodki prehitijo. In dogodki zadnji čas hitro jašejo! Treba je drugačnih mož kakor teh, ki danes sedijo v svetovavstvu krone, da zagrabijo ugoden trenotek. Vprašanje trializma, združitve Jugoslovanov v eno politično, upravno in gospodarsko skupino postaja čezdalej bolj pereče. S tem je tudi v zvezi boj, ki nas čaka z Mažari, ki slutijo svoj konec. Česa se Mažari najbolj boje, dokazuje prav živo članek o trializmu, ki ga je spisal znani mažarski časnikar dr. Rudolf Havass 14. t. mes. v »Pester Lloyd«, listu, ki stoji med mažarskimi na prvem mestu. Mažarski politiki imajo dober nos; ker so številno tako slabi in se vzdržujejo le

umetno, zato imajo jako oster instinkt, da hitro slutijo in začutijo vsako nevarnost, ki preti njihovemu nadvladju. V uvodniku »Pester Lloyd« opozarja dr. Rudolf Havass najprvo na nevarnost in aktualnost trialiskega vprašanja. Tako dobesedno piše:

»Res je, da ideja jugoslovanske države že delj časa med Hrvati, Slovenci in Dalmatinci živi. Toda ta reč je bila do zdaj le neke vrste domišljijski stvar, v ko- je uresničenje Jugoslovani sami niso verovali. Toda danes stoji to vprašanje v konkretni obliki pred nami. Saj se je še nedavno poslanec Krek v avstrijskem državnem zboru izjavil, da je jugoslovansko vprašanje ključ za velemoč monarhije.«

Nato razmotriva člankar o tem, da so danes Dalmatinci od prvega do zadnjega yneti za to misel in da celo taki navdušeni prijatelji Košta kakor sta Vinke Milič in dubrovniški župan dr. Pero Čingria, pristaja reške resolucije, danes o tej stvari čisto drugače mislijo. Posebno moreče skrbi prizadeva mažarskemu oficijoznemu publicistu dejstvo, da Dalmatinci snujejo jugoslovanski narodni svet, ki bo triališko propagando organiziral. Za Slovence — pravi »Pester Lloyd« — nam ni nič mar, ampak Hrvati in Dalmatinci ne smejo delj ostati pod pogubnim vplivom Dunaja, ki je baje Jugoslovanom trializem usilil. 800 let zgodovine, vzklika člankar, veže Ogrsko s Hrvaško in Dalmacijo; za Ogrsko je življenjskega pomena, da se polasti morske obali, prav tako pa more Hrvaška in Dalmacija kulturno in gospodarsko le v zvezi z Ogrsko prosperovati. Trializem pa je tudi za monarhijo poguben, ker razdere vez med močno Avstrijo in močno Ogrsko in uvede tretji »razdiralni faktor« v razvoj države, jugoslovansko državo. In ko- nečno treba ogrski vladi zaklicati, da je zadnji čas, da zbere vse svoje sile proti triališki ideji. Treba se je spomniti na kraljevo prisego in na postavo leta 1867, toč- ka II., ki jasno pravi, da mora Njegovo Veličanstvo ne samo varovati meje ogrske države, marveč jih še razširjevati na one pokrajine, ki so nekđaj bile z ogrsko državo združene.

Tako misli danes Ogrska. In zato je za našo državno polovico življenjske važnosti, da sta si parlament in vlada že zdaj čisto na jasnem, kakšno stališče imata nasproti temu zavzeti. Vsaka vlada in vsak parlament v Avstriji se morata danes zavdati, da je konec dualizma le vprašanje časa in da pomenja Slovanom nasprotna politika smrtni greh nad Avstrijo, uboj monarhije. Lažljivo, na zgodovinski pot- tvari temeljujoče ogrsko državno pravo mora pasti, četudi padejo z njim vse kra-

ljevske prisega in vsi člani ogrskih držav- nih postav in od kraljev izsiljene pred- pravice mažarskega klikovladstva. Pri- hodnost Avstrije je na Balkanu in stebri njenega bodočega razvoja se morajo opi- rati na zaupanju balkanskih narodov, ta- ko Slovanov kakor Rumunov in Albancev. Tega zaupanja pa si Avstrija z Ogrsko ne bo pridobila. Ogrska pomeni uteleseno na- silje, oduševstvo, požerušstvo in moralno korupcijo, to gnijajoče ulje na telesu sred- nje Evrope truje vse, s komur pride v do- tik. Brez sedanjje Ogrske pa bo Av- strija gospodarica juga, srečen dom vseh v nji prebivajočih narodov. Ali ni značil- no, kaj piše ob priliki obiska našega pre- stolonaslednika v Rumuniji — obisk, ki je bil vseskozi jako pomemben — kar piše rumunski list »Adeverul«?

»Ker drugi zamlčujejo, kar je vsem na srcu, hočemo mi odkritosrčno poveda- ti, kar misli danes vsak Rumun in upamo, da pride naš glas do visokega gosta, ki biva v Bukareštu: Tako Rumuni v kralje- stvu kakor oni na Ogrskem — posebno pa ti — pozdravljajo nadvojvodo Franca Ferdinanda kot bodočega kralja Avstrije in ne kot bodočega kralja Ogrske. Oni ga pozdravljajo kot kralja Avstrije, ki je v zadnjem času začela umevati socialnopoliti- čne potrebe modernega časa in pomen svobodnega razvoja svojih narodnosti.«

Tako visoki in veliki so upi, ki jih stavljajo na Avstrijo. Zato pa bi ne bilo politiško dalekovidno, pustiti delj na kr- milu vlado Bienenrthovo, ki pomenja smrt takim upom in nasprotje vsem velikim pričakovanjem. Nikoli ne smemo pustiti iz oči, da je Bienenrth - Bilinskova vlada Mažarom sama odprla vrata v Bosno in od tod do morja in obal, kamor hlepijo. Cesar kraljevska prisega o razširjenju ogrskih mej na nekđaj z njo na podlagi potvorjenih zgodovinskih listin »združeni- nih« dežela do danes ni nikoli v praksi izvedla, to je storila sedanja avstrijska vlada, ki je bosanske kmete upregla v kruti jarem mažarskih požeruhov! Pom- niti pa moramo tudi, da ni samo sedanja vlada Bienenrth-Bilinski Košutovce za to, ker niso mogli od krone neodvisne banke izsiliti, z bosansko banko odškodovala in se potrudila, da cesar ni napravil ogrski krizi konec in pustil Wekerla še dalje na vladi, ampak da tudi Wekerle drži Bie- nertha in Bilinskega! Strah pred Slovani, to je, kar drži Bienenrtha, Bilinskega, We- kerla in dr. Rudolfa Havassa od »Pester Lloyd«! Če liberalci sedanjo vlado drže, podpirajo tudi Košutovce ter podpirajo ko- rupcijo, zastavljajo pot pravici in poštenos- ti, ki je na tem, da enkrat podere vele- nemško-mažarski sistem, po katerem se je dozđaj pri nas vladalo in mu žrtvovalo ko-

LISTEK.

Slovansko pismo.

Dan 5. julija in Slovaki. — Poljska Straža. — Hakatistična trava. — Ruska duhovščina zoper L. N. Tolstoja. — Nezadovoljnost s pravoslavno hierarhijo. — Novo bolgarsko društvo v Sofiji. — Šolstvo na Črni gori.

Dan 5. julija je velik praznik vseh Slovanov, predvsem pa Slovakov. Kot Slovani proslavljajo Slovaki ta dan, ker je 5. julija god slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda; kot Slovaki pa se spominjajo svojega prvega čisto slovaškega škofa Štefana Moyses, ki je baš ta dan umrl. In letos 5. julija je minulo 40 let, kar je ta Slovakom nepozabljivi škof umrl. Štefan Moyses je pravzaprav dal povod, da katoliška cerkev 5. julija obhaja god sv. Cirila in Metoda in — kako nerazumil- liva je božja Previdnost — baš ta dan je v 72. letu svoje starosti izdihnil Moyses pri Teskovskem Sv. Križu izdihnil svojo bla- go, slavno dušo; škof Moyses, zvesti častilec sv. Cirila in Metoda, njun nastop- nik v škofovski časti, njun posnemalec v podučevanju in pisateljevanju in v ljubez- ni do naroda, je umrl na dan tisočletnice po smrti sv. Cirila.

Med tem ko so se v preteklem sto- letju drugi narodi že veselili svojega na- rodnega razvoja, so Slovaki živeli še v polni temi, v veliki narodni revščini. Nih- če se za nje ni brigal, bili so čreda brez pastirja in samo družinske vezi in nekak- šna nezavedna ljubezen do samega sebe jih je vzdržala pri življenju in v celoti ter jih je rešila narodnega pogina. Ko so pa požrtvovalni možje, vzrastli iz bornih koč, jeli Slovake prebujati ter jih povsod zagovarjati, pokazalo se je, da so tudi Slovaki sposobni za narodno samostojno življenje. Štefan Moyses se je brez pred- hodnikov lotil dela in je izvršil ogromno delo; prebudil je tri milijone Slovakov, četudi je 53 let bil oddaljen od svojega naroda. Še-le h koncu svojega življenja, že kot starček se je vrnil na Slovaško. Sedemnajst let je bil profesor v Zagrebu na univerzi, deloval je, mislil in trpel pri pobratimskem narodu hrvaškem. On kot Slovak je bil izmed prvih, ki so prebudili Hrvate in jih prepričali o potrebi nardo- nega jezika v šolah in književnosti. Šte- fan Moyses je pravzaprav začel za slo- vaški narod delovati, ko je bil že 63 let star. Dne 25. julija leta 1851. je zasedel škofovski sedež v Banjski Bistrici. Takoj od začetka se je trudil okoli sebe združiti vse slovaške pisateljske moči. Njegovo geslo je bilo prebujati slovaško ljudstvo z ustanovljanjem slovaških šol in z izdaja-

njem slovaških knjig. V to svrhu je najprej ustanovil književno društvo »Slovaško Matico«, ki je v kratki dobi zelo veliko storila za prebujo Slovakov. A to je zelo razburilo mažarske divje šoviniste, ki so »Matico« s Kolomanom Tiszo na čelu raz- pustili in njeno premoženje zaplenili. Se- daj s pomočjo tega denarja mažarska vla- da izdaja mažaronske, Slovake zastrep- ljajoče liste »Krestan«, »Krajan«, »Obzor« in druge. Moyses je pa tudi ustanovil ve- liko slovaških šol in stare je reformiral. Ob pravem času je zapazil bližajočo se mažarsko nevihto na slovaškem nebu in zato je vsakega izpodbujal k vztrajnemu, napornemu delu z besedami: »Da, ogolju- fani smo, izdani smo, krivico trpimo. Moramo se torej tako pripraviti, da nas ne bodo mogli prebaviti, ako nas bodo pogoltnili.« — Stirideset let je že minulo od smrti tega velikega Slovaka in doslej mu Slovaki niso postavili nobenega spo- menika, ker — ne smejo! Mažarska vlada tega ne dovoli.

Te dni je imela »Poljska Straža« v Krakovu svoj letni občni zbor. Odbor društva je izdal poročilo o delovanju dru- štva v dobi od 23. sušila leta 1908. do 30. aprila t. l. Poročilo je obširna knjižica, ki podaja najbolj važne podatke o delovanju tega društva. »Straža« je nastala v dobi, ko je bilo vse poljsko občinstvo razbur- jeno vsled zadnjega pruskega nasilstva

(zakon o razlastitvi in o rabi nemškega jezika pri poljskih zborovanjih). Društvo je pospeševalo domačo obrtnost in je skr- belo za to, da se bojkotira prusko blago. Bojkot pruskega blaga se je propagiral ne le s tiskom, temveč tudi z živo besedo na zborovanjih. Na podlagi društvenih pravil je »Straža« tudi razvila akcijo za pravice in čistost poljskega jezika. Pri društvu je že 2000 udov; s prirastkom udov raste tudi premoženje društvu, tako da društvo izdaja že svoj mesečnik pod uredništvom Kazimira Bartoševiča. »Straža« ima tri podružnice v Krakovu in 12 podružnic na deželi.

V uradnem glasilu virziškega okraja, »Wirzitzer Kreisblatt«, je te dni bilo sle- deče naznanilo: »Dražba trave! Torek, dne 28. junija t. l. ob 2. uri popoldne (v gostilni) se bode vršila dražba skupnega travnika »Dembovka«. Poljska dražbe se udeležiti je prepovedano!« —

Peterburška mestna дума je v spo- min osemdesetletnice znanega ruskega pisatelja Tolstoja sklenila ustanoviti ne- koliko ljudskih kuhinj za reveže. Te dni je bila ena kuhinja otvorena in predstoj- nik dume je naprosil pristojnega duhov- nika, da kuhinjo blagoslovi. A duhovnik je odrekel. Bil je torej naprošen drugi, to- da tudi ta je odrekel. »Odstranite desko z napisom Tolstoja in bodem prostore bla-

risti in upravičene narodne težnje slovenskega ljudstva.

Naši poslanci pa bodo v bratski zvezi s češkimi in poljskimi ljudskimi zastopniki šli dalje po začrtani poti, ne da bi se dali zapeljati v stran ali pa voditi od malenkostnih sebičnih ozirov. Nobena sila na svetu jih ne more zadrževati, da ne bi postavili vse svoje moči, da se podere lažni temelj vsenemško - mažarskega nadgospodstva in ustvari nova Avstrija. Njihov boj ni boj za zastarele privilegije, preživele državne tvorbe in državno-pravne umišljotine, ampak boj za poštenost, za to, kar nam po božji in naradni postavi gre; boj proti laži, nasilju in oderuštvi. Oklic naših poslancev ljudstvu je zgodovinski dogodek; njega besede so naše odmev v vseh resnično slovenskih srcih. Vsi smo začutili nekaj velikega in nevsakdanjega: to je porok, da smo pripravljeni za poslanstvo, ki nam je v bodočnosti namenjeno.

Koroški Slovenci o zaključanju državnega zbora.

Glasilo koroških Slovencev »Mir« piše: Še nikdar poprej ni stala slovenska delegacija v državnem zboru tako v ospredju, nikdar poprej se naših poslancev v javnosti ni toliko imenovalo, nego ravno zadnje tedne 19. zasedanja državnega zbora, ki je bilo zaključeno v soboto, dne 10. t. m. Bienenrova vlada se je pokazala kot izvršilni organ nemške »Gemeinbürgerschaft«, koje namen je, vladati s pomočjo Poljakov proti Čehom in Jugoslovanom. To je ministr. predsednik baron Bienenroth pokazal že pri sestavi svojega kabineta, v katerega je poklical najzagrizenejšje nasprotnike Slovencev; udariti je hotel najprej na dobro Nemcem ravno Slovence, ker so se mu ti zdeli manj nevarni nego Čehi, o katerih pripoveduje zgodovina avstrijskega parlamenta, da ni dobro z njimi črešenj zobati. Oživotvoriti je hotel torej v obliki avstrijske vlade nemško »Gemeinbürgerschaft«, za katero se je s posebno vnebo potegoval srečni taktik in nesrečni vodja nemških krščanskih socialcev, dr. Gessmann. Čisto naravna posledica tega za avstrijske Slovence nevarnega poizkusa je bilo združenje protivladnih slovenskih parlamentarnih strank v »Slovensko enoto«, ki je takoj začela boj proti sedanjji vladi. V ospredje so stopili zastopniki v tem boju najbolj interesiranega naroda, naši poslanci, pred vsem predsednik »Slovenskega kluba«, dr. Šusteršič, ki je z izborna taktiko ugnal že parkrat vlado v kozji rog, kakor na pr. o razpravi zaradi oderuške bosniške agrarne in komercialne banke, ko je dne 4. m. m. rešilo popolnega vladnega poraza le pet ministrov, ki so glasovali za vlado proti znanemu tozadevnemu predlogu dr. Šusteršiča. To je bil za slovensko opozicijo uspeh, da bi bila morala vlada odstopiti. Vsaka druga vlada bi bila to tudi storila, le Bienenrova tega ni storila, ker jo je držala ravno nemška »Gemeinbürgerschaft« in, kakor je »Reichspost« v uvodnem članku z dne 11. t. m. poročala, bi krona ostavke Bienenrovega ministrstva ne bila sprejela. Ali bi bilo opoziciji kazalo skriti rožičke in igrati ulogo pohlevnega, nedolžnega opozicionca, kakor je delal to dr. Kramar z Mladodolci in so poskušali pri Jugoslovanih v resnih za Slovence odločilnih trenutkih vedno vladni dr. Ploj in dalmatinski poslanci? Nikakor ne! To bi pomenilo podati svetu dokaz, da more in sme nemška »Gemeinbürgerschaft« s pomočjo Poljakov vladati v Avstriji samovoljno proti Čehom

in Jugoslovanom in da so češke in jugoslovanske opozicionalne stranke proti vladnemu zistemu Bienenroth prav nedolžne.

Pravo in v teh razmerah edino uspešno orožje je bilo za opozicionalne stranke skrajno opozicionalno stališče — obstrukcija. Nje neposredni namen ni bil in ni mogel biti, vreči sedanjo vlado, ki jo držita nemška »Gemeinbürgerschaft« in krona krčevito, ampak dokazati vladi, da tudi proti Slovincem ni mogoče v Avstriji vladati tudi ne s pomočjo nemške »Gemeinbürgerschaft«, in to se je »Slovenskemu klubu« in češkimi agrarcem sijajno posrečilo. Vlada bi bila rada spravila pod streho pogodbo z Rumunijo in pooblastilni zakon, s katerim bi se bile odprle na jugovzhodu meje balkanski živini v škodo avstrijskim kmetom. Akcijske stranke v opoziciji pa so sklenile, dovoliti vladi le proračun, ker tega zahteva država, ž njim pa se naj zasedanje državnega zbora tudi konča. In zgodil se je čudež! Vlada je opetovano namignila, da se s slovenskimi poslanci ne bo pogajala, ampak je pripravljena pogajati se le s Čehi. Tako je vlada mislila razbiti železni obroč »Slovenske enote« in osamiti Slovence. Hvalevredna disciplina čeških agrarcev in čeških narodnih radikalcev ter vpliv dr. Šusteršiča sta vladne namene preprečila.

Bienenroth napuh je bil pahnen z vladnega prestola, in vlada je naročila krščansko-socialne mešetarje, ki so se v njenem imenu pogajali z dr. Šusteršičem. Prvi in poglavitni pogoj, da umaknejo slovenski obstrukcionisti nujne predloge, je bil, da se vlada zaveže, da prepreči delovanje oderuške bosniške banke. Krščanski socialci so bili s tem zadovoljni, a Bienenroth ne, ker je tako v rokah Mažarov, da delovanja bosniške banke ne bo mogel preprečiti. Zato je vlada ta pogoj kratkoma zavrgla. Ta pogoj, ki ne vsebuje nezaupnice vladi, bi vlada bila morala sprejeti, in vladni poslanci, ki so prej na vsa usta izjavljali, kakor na primer poslanec Bielo-hlavček, da obsojajo oderuško banko in da bodo obračunali z vlado, če je ne prepreči, so stali na križpotju, ali naj potegnejo zopet z vlado in pustijo past parlament ali narobe. In rešili so raje Bienenrothovo zbornico. Za vlado sedaj ni bilo drugega izhoda nego rešiti se z begom. Vrgla je puško v koruzo, ker se je opravičeno zbal poraza in bi ga bila tudi doživela, če prej ne, pa potem ko bi prišlo na vrsto glasovanje o pogodbi z Rumunijo na pooblastilnem zakonu. Vladi je moralo biti znano, da so si sicer do kosti vladni nemški agrarci sami z agitacijskim hujškanjem pripravili doma tako vroča tla, da ne bi mogli glasovati za vladno predlogo. Zato se je vlada podala v beg, in obstrukcija si je izvojevala prvo zmago nad vlado. Poslanci »Slovenskega kluba« so dokazali vladi, da se proti Slovincem v Avstriji ne bo vladalo. Ta dokaz so podali slovenski poslanci prvič v zgodovini avstrijske politike, in ta dokaz je neprecenljive vrednosti.

Drugi uspehi slovenskih obstrukcionistov se bodo pokazali šele v jeseni, ko bo skušal Bienenroth spraviti vladni voz zopet v tir. Tedaj bo prišel še le pravi trenutek, da bo mogoče vreči sedanjo vlado, in ta trenutek tudi ne bo izostal, če ostane slovenska delegacija edina. Zato smatramo taktiko dr. Ploja in Hribarja, ki v najresnejšem trenutku ljubinkata z vlado, za kake drobtine, Bog vedi, in ki sta začela proti »Slovenskemu klubu« naravnost zahrbtno delovati, za najnesrečnejšo in najslabšo, naravnost protislovensko, da ne rabimo zaslužnega ostrejšega izraza. Koroški Slovenci bi svojega poslanca, ki bi tako postopal, kakor sedaj vladni svetnik

dr. Ploj in Hribar, poklicali na odgovor, mu izrekli nezaupnico in ga pozvali, da odloži mandat, ker koroškim Slovincem je narodnost več nego strankarstvo in ker ne poznamo osebnih zavisti.

Sedanje politično stališče slovenskih liberalcev nam priča, da med nami ni večjih frazarjev nego so liberalci. Vseslovane se kažejo ob času, ko nam to le škoduje, proti vladi dvigajo pesti in ropočajo, kadar se jim vlada smeji in ji ne morejo do živga; ko pa miglja zmaga proti vladi, začnejo slovenski liberalni listi izati vladi pete, samo zato ker vodi uspešen boj proti njej vodja domače slovenske politične stranke, in bruhajo v družbi z nemškimi listi brez razlike na naše poslance ogenj in žveplo. Že svoje dni so v državnem zboru uprizarili proti dr. Šusteršiču grdo gonjo, ki jo zdaj nemški listi zopet prežvekujejo, ker nimajo bolj poštenega orožja, s katerim bi se mogli odkrito boriti proti dr. Šusteršiču in zdaj proti Slovincem sploh, in tedaj je bilo tudi, ko je češki poslanec dr. Dyk stvaril slovenske liberalce, češ »kolikokrat so se Slovani družili z Nemci, so bili vselej tepeni«.

Sedanje stališče slovenskih liberalnih listov ni slovensko, ni slovansko, ampak vladno-nemško. Kravati manšetarji so se čez noč iz zavisti do »klerikalca« Šusteršiča prelevili v najkrotkejšega vladnega petolizca, in zato nam dr. Šusteršič ni bil še nikoli prej tako blizu in nikoli prej bliže nego ravno sedaj. Liberalci so nam pa sedaj tudi dokazali, da se nihče, kdor upa na uspešno slovensko politiko, ne more z njimi družiti! Za nje ima slovenska politika toliko vrednosti, kolikor ima vrednosti za njihov strankarski ugled!

Hrvaški glas o obstrukciji v državnem zboru.

Reški »Novi List« konstatira, da so naši poslanci vladi odgovorili »dosta spretno in vješto« ter piše: Pod vodstvom njihova vodje provedena je ona lieka i velika kampanja proti Bienenrothovu ministarstvu in stvari lihvarske banke za Bosnu; pod njihovim vodstvom provedena je i zadnja obstrukcija, koja je Bienenrothu zapriečila riešenje jednog dela svoga programa, te ga prisilila da uteče sa parlamentarnog poprišta, davši zatvoriti sabor i zaključiti mu zasiedanje. Prije toga poduzeše se razni pritisci na obstrukcioniste, pak se nije krivim informacijama, začalo zlorabiti i najviše mjesto. Ali oni nisu se prepali ni uzmakli, te je morao uzmaknuti sam Bienenroth. Zaključak carevinskog vieća znači pobjedu (zmago) obstrukcionista.

Mnogi medju samim austrijskim Slavcenima javno osudjuju ovu borbu i tim je opet dokumentirana nesloga naša, u kojoj često razne strasti igraju veliku ulogu. Mi se ne žacamo reći, da smo ju sa simpatijom pratili i da ju odobravamo. Možda je ovo prvi put, da se u nečemu složni nalazimo.

Istina je, da su kod ove zadnje borbe dosta pretrpili interesi susjedne Srbije zbog trgovačkih ugovora, koji ne mogahu stupiti na snagu. Ali to je bilo sasvim slučajna stvar. Obstrukcioniste u carevinskom vieću nisu išli za tim, da naškode Srbiji, nego da učine, da se Bienenrothov režim (koji je za Slavene isto tako narodno-politička provokacija, kao što je na pr. za Hrvatsku Rauchovo Servus-društvo i narodna i politička i socialna) onemogući. I upotribeše sve, što se proti njemu upotribežiti moglo, kako svjedoči akcija proti agrarnoj banci, koja je akcija išla u prvom

redu na korist Srba. Tko pako očekuje, da Slavenci moraju trpiti onakva poniženja i izazivanja, kakav je sastav Bienenrothove vlade, samo zato, jer će ta vlada učiniti da kilogram mesa bude za novčić jeftiniji, taj baca veliku uvredu na slavenske narodne interese. Najsmješnije je pako to, da se za trgovačke interese Srbije — sad, gdje se radi o borbi proti germanskom gospodstvu, — zauzimlju upravo oni, koji u tu Srbiju u čaši vode posrkali i podjarmili kad bi mogli.

Ova akcija bila je dobro vodjena i mada što tko govorio, nama se svidjela kao spretno zamišljena i energično provedena. Trebalo bi ju samo u tom pravcu nastaviti, te u nju povući sve Slavene monarhije, a pri tom se nadasve čuvati, da ne dobije nikakav osobni, ili posebni strastični cilj. Ona mora imati veći, široki, općoslavenski cilj. Ona mora da pokazuje, da su, bar u Austriji, već nemoguće slavenske fobske vlade, te prononcirane njemačke vlade, u kojima par začeka igrati ulogu naših Josipovića, kao peti točak u kolima zadovoljni da ipak — »sjed« u ministarskom vieću. Danas, istina, i Slavenstvu Austriji duva neugodan vjeter. Ali trebalo ustrajati, pak će s vremenom i dinastički interesi uvidjeti, da je puno bolje, da se ova monarkija oslanja na svijest i snagu svojih u svojim pravima zadovoljnih naroda, nego da ovako, poput dužnika, koji kamate plaćati ne može, postaje sve više i više ovisna o pangermanskoj politici Hohenzollerna, koji teže za prvenstvom u Evropi i za gospodstvom od Hamburga do Carigrada i dalje. Interesi Slavenstva i interesi dinastije ovdje se pokrivaju, inače smo u pogibelji, da prama Berlinu dodjemo u položaj jedne oveće Bavarske. A slavenskih je političara dužnost, da iz ovih stranputice i nizbrdice trgnu i vanjsku nutarnju politiku monarhije. Zato bi trebalo u jesen nastaviti ondje gdje je Bienenroth utekao.

Stavka v ajdovski predilnici.

Šest tednov je že minulo, kar je pričelo stavkati 450 organiziranih delavcev in delavk v ajdovski predilnici. Dolga vrsto let so mirno prenašali razna nasilja in krivice od strani tovarne. Vse so pretrpeli in služili tvorničarju kot živ stroje. Toda prišli so do spoznanja, da tako ne more iti naprej in poprijeli so za znano in edino orožje, ki jim je bilo na razpolago — pričeli so stavkati. Da se jim res ni Bog zadel, kako imenitno godilo, naj spričelo dejstvo, da so imeli uradniki večkrat v paragrafi opraviti, ker so se spozabili nad delavstvom. Tudi plača je bila »sijajna«; Marsikateri delavec, ki je bil nad 35 let v tovarni, je imel celih 85 krajcarjev plače. S tem denarjem naj bi potem preživljali sebe, ženo in kopico otrok!

Delavstvo je podalo ravnateljstvu ultimatum, v katerem zahteva 20 odstotkov zboljšane plače pri dnevnem delu in 10 odstotkov zboljšanja pri akordu. Nočno delo naj se skrajša na 11 ur. Glavna zadržalca delavstva, Kovač in Glaz, se morata odpustiti. Delavstvo, ki je podalo te pogoje, je upalo, da bode glavno ravnateljstvo ustreglo tem opravičenim zahtevam. Toda varaji so se! Raje, kot bi zboljšali delavcem njihov položaj, raje so pustili, da je delavstvo pričelo stavkati in da im tovarna nad 1000 kron škodo na dan. Seveda to tovarna dobro občuti in zato poizkuša na vse mogoče načine razbiti delavsko slogu in pričeti zopet na star način izrabljati delavstvo. Tako na primer pošilja uradnike med delavstvo, da bi jih pregovorili k delu, kliče na pomoč žan-

goslovil.« glasil se je odgovor obeh duhovnikov.

Nekateri ruski listi v zadnjem času izražajo svojo nezadovoljnost z delovanjem pravoslavne hierarhije, ki se jim zdi premalo energična ter baje bolj skrbi za državne nego cerkvene zadeve. Listi kažejo z ogorčenjem na dejstvo, da je tekom štirih let (po izdaji carskega ukaza o verski toleranci) že blizu en milijon pravoslavnih prestopilo h katoliški cerkvi, navzlic temu, da se je tekom 25 let cerkveni proračun povečal od 10 milijonov na 30 milijonov rubljev.

Nova državna uprava v Makedoniji in Drenopolju je dala povod bolgarskim prebivalcem teh krajev, da so se jeli bolj pečati s prosveto. Da se to plemenito delo pospeši, ustanovilo se je v Sofiji društvo pod naslovom »Makedono-odrinskoto kulturno prosvetitelno društvo«, katerega namen bode širiti prosveto in narodno zavest med bolgarskimi prebivalci v Makedoniji in Drenopolju. Da bode društvo imelo tudi političen namen, je samo po sebi umevno. Bolgarski listi že zdaj pišejo, da bode društvo od makedonskih Bolgarov odvrčalo vsak tuj vpliv. Sčasoma bode društvo izdajalo svoje lastno glasilo.

»Glas Crnogorca« je objavil zanimive statistične podatke o črnogorskem šolstvu v šolskem letu 1907/08. Črna gora je v

tem letu imela 3 srednje šole in 120 ljudskih šol. Srednje šole so: popolna gimnazija v Cetinju, ki je imela 13 profesorjev in 229 učencev; nižja gimnazija v Podgorici je imela 10 profesorjev in 346 učencev; dekliški zavod carice Marije, ki ga vzdržuje Rusija, je imel 84 gojenk. V 120 ljudskih šolah je podučevalo 183 učiteljskih moči, izmed njih je bilo 16 učiteljic. Učencev je bilo 9207. Za ljudske šole je država izdala 116.796 kron in občine 32.256 kron; vkup 149.052 kron.

Boltatu Pepe.

Ena šalca dobre župce tkula za upoune, tu je moj ženlejne, pa če mam zraven še

kej družga za prgriznt ali pa ne, use glih prebijem. Zatu pa tud lohka rečem, de ja ni župce, de b ja jest še na jedu. Župca s že lohka špogam, če prou se na pečam iz provezjonem in drugem takem rēmi, de kej vržeja, kokr se gespud žepan peča in če prou na hodem tunele vrtat, kedr sa že zvrtan. Župca je le župca, pa nej u prežgana ali pa krajtleh župca, puznam ube dobr, sam sukolška župa in pa peuska župa pa na puznam, teh župce pa še nistem pukusu, prou res de ne in še na vem ne, kdu jh je prou za prou skuhu. U sluvensk kuharc, ke ja je gespa Guvedkarjuva vn dala, nism na'du ne sukolške, ne peuske župe, pa če sm prou ceu teden pu bukieh brklou. Tud u štari »pr ta krvaumo mašetne« sm že prašu, če b ja lohka dubu en perejon, nism nč upravu. Še grdu sa me gledal gosti, pusebn gespud dohtar Taučar, ke je sedou pr enmo maselčke in »Sluvenca« štederu, me je tku pugledu, de sm mislu, de me u zdejnzdej na soje uč nasadu, kokr vou tista ženska pud Golucam in sam temu se mam za zalhvat, de me ni, ke gespud dohtar Taučar ni tku maševaln, kokr je gespud dohtar Lampe, čeprou deželnga udbora uradnk gespud Švajgar in pa gespud dohtar Rubida trda in se špeterata iz mana, de je gespud dohtar Taučar maševaln člouk. No, men ni družga hudga naredu, kokr grdu me je pugledu, čeprou še tu na vem za kua.

Ke le nism dubu župce na miza, sm stopu pa sam u kuhna in sm prašu kuharca, če maja sukolška župa, al pa peuska de b ja jest rad pukusu, ke ja nism še ne kol jedu.

»Teh žup pa pr nas še na kuhama; ta uš mogu jt pa že u nedela na Vrhinka, tam uja skuhal sukolška župa. Jest še sama na vem, kuku vn vid!« m je udivmila kuharca in začela naprej nudne rezat.

»Kokr velik na župa držim, na Vrhinka ja pa le na um šou pukušat, ampak um raj pučaku, de se ja uja navadle tud iblanske kuharce kuhat; zavle tega me na konc!« sm s mislu sam pr seb in sm šou rajš na kuludvor čakat rususke učitele ke je blu glih ta devetga, kokr je iblanski rususk kružok naznamu pu iblanskeh časupiseh, de se prpeleja u Iblana.

Ke pridem na kuludvor, se je že use trl učitelu in učitelc, usi ofertn ubleden ke sa že čakal ud jutra pr usakmo ulake in upil žiuja, kedr je kašn ulak zaškiefetou in u takeh skrbah sa že bli, de se u usi večerja, ke je bla u ta »Narodno dome« za rususke učitele ufiremana, pudrderbala če jh hmal na bo. Pa Rusu le ni blu in ni blu. Ke se je že tud men zdel mal prenaum se dle čakat, sm pa prašu tam enga gespuda, če ve, de prideja zagvištons.

»Kaj na um vedu!« se je zaderu nač mania. »Sej sa nam vnder pisal, de prideja

darje in tuje delavce. Tudi manifeste pošilja delavcem, v katerih jim slika njih slabi položaj, katerega pa prej ni poznala. Vabijo jih, naj se vsaj 150 predilcev in 15 barvarjev zgleda, da pričnejo zopet delati, ker sicer zaprejo tovarno, od katere imajo zgubo. Toda vsa ta nesramna sredstva nič ne pomagajo. Delavstvo stoji trdno kot skala in ne prične prej z delom, dokler se ne upogne mogočni ravnatelj Amann pred njim in ugodi zahtevam po izboljšanju dosedanjega mizernega položaja.

Delavstvo je pripravljeno, da vztraja, če treba eno leto, in mirno pričakuje izida stavke. Le tovarna poizkuša motiti mir in s tem delavstvo postavljati v slabo luč. Toda vse je naklonjeno delavcem in jim pomaga kjer le more. Kmetje jemljejo delavce in delavke v službo na polju, drugod zopet služijo za hlapce in dekle. Tako niti ne čutijo stavke, ker jim nič ne manjka in imajo večji del sedaj boljše plače kot prej v tovarni. Brez dela jih je le malo, pa še ti dobivajo redno tedenske podpore. Od stavke ima škodo edino tovarna, zato je upanje, da se v kratkem uda.

To je kratko poročilo o ajdovski stavki. Priobčili bomo zanj naprej redno poročila o delavskem gibanju. Delavstvo pa naj vztraja pri svojih zahtevah, ker zmagati mora biti delavska, če bo delavstvo edino!

Na Črnlvrh!

Mladenci, na tečaj!

Znano vam je, notranjski bratje, da se bije v Idriji ljuti boj zoper nas zavedne, dobromisleče mladeniče od nasprotnikov, katerim ni mar nikakoli organizacija in omika. Zato hočemo telovadbo pokazati, da zavračamo brezverske puhlice lažisvobodnjakov, da še živimo in čutimo potrebo se kulturno izobraževati. Nočemo in ne smemo mirno gledati, kako nasprotniki v brezverskem duhu vzgajajo in pridijo že nežno mladino! Namen naš je, da naše nasprotnike poučimo, da razumemo tok časa in radi tega tudi priredimo podučni tečaj v Črnlvrhu

dne 1. avgusta t. l.

Ta kraj je bil še nedavno trdnjava liberalcev, a krščansko ljudstvo se je tudi tu zbudilo in pregnalo temo liberalne klihovlade. Tjakaj hočemo pohiteti in s svojo prirediteljsko še bolj utrditi duha krščanske zavednosti.

Zatorej, bratje Orli idrijskega okrožja, ki nas veže disciplina, sklepajte pri svojih sejah, agitirajte načelniki in predsedniki, da bo naša prireditev lepa in uspešna, pridružite se pa tej naši manifestaciji tudi drugi bratje notranjski, ki utegnete. Pridite tudi drugi prijatelji in podporniki našega gibanja v obilnem številu!

Sporod.

T e č a j.

1. Do osme ure sprejem gostov.
2. Ob 8. uri zjutraj predavanja. Govorili bodo gg.: Breitenberger Ignacij, Božič Mirko, Kanduč Franc, Puntar Josip, Weiss Franc.
3. Ob 11. uri sveta maša v župni cerkvi.
4. Ob 12. uri kosilo.

Javna telovadba.

Ob 3. uri popoldne, in sicer: a) Rajalni nastop; b) proste vaje članov; c) proste vaje naraščaja; d) orodna telovadba; e) rajalni odhod; f) ljudska veselica s srečolovom.

Pri telovadbi kakor tudi pri veselici svira godbeno društvo iz Idrije.

Vstopnina k javni telovadbi 50 vin.

Idrijski Orel.

ta devetga tega mesca, in dons je ta devetga, le puglej tlela u kulender! in pruleku je iz varžeta en učiteljski kulender in m ga začeu pud nus mulit.

»A Rusi sa vam pisal, de prideja ta devetga?»

»Kdu pa misleš! Misleš, de cuiu-kafri!»

»Ja, gespud, če je tku, pejma pa kar lepu dam, ke Rusu dons na bo!»

»Kaj misleš, de sa nas nafarbal?»

»Nafarbal vas nisa Rusi, tu na morm rečt, ampak sami ste se nafarbal, ke niste pumislel, de maja Rusi drgačn kulender, kokr ga mama mi!»

»Za božja Kriščuva vola! Ti maš pa mazadne mende le prou! Kua u pa zdej iz večerja, ke sma ja ufremal za Ruse u ta »Narodno dome«?»

»Sami se ute trahteral iz no. Če mate pa tud sukolska al pa peuska župa ufremana za Ruse, grem pa tud jest iz vam.»

Gespud pa ni mou več časa men udguvarjat, če maja sukolska župa, ampak je začeu letat ke pa sm pu kuludvore, kokr de b zbežlou in upit, de Rusu dons na bo, ke se na rihtaja pu našmo kulendre. In ni blu deset menut, pa se je usa truma učitelu in učitelc razgebila na use plati, kokr de b jh kdu puparu.

Jest sm s pa mislu: dons, ke s glih u

Jeseniske novice.

i Lep in pomenljiv dan za Jesenice je bil v nedeljo, 11. julija. Slovesno sveto daritev opravil je prvič na Jesenicah novi g. župnik. Jesenice so bile ob tej priliki samo s petimi izjemami v zastavah. Vsa čast vrlim Jeseničanom! Slavnostni govor govoril je v cerkvi prečastiti gospod stolni kanonik iz Ljubljane dr. Karlin. Razložil je pomen obredov pri instalaciji župnika, povdarjal je pravice in dolžnosti župnikove do podrejenih mu ovčic in omenjal tudi dolžnosti faranov do svojega stalnega pastirja. Na koru je drugič v fari in prvič v farni cerkvi precizno proizvajal orkestralno mašo društveni orkester z društvenimi pevci. Zvečer je bil pozdrav novega g. župnika v »Delavskem domu«. Ženski odsek je v ta namen okrasil oder, ovenčal okna in vrata, olepšal dvorano, da je bil »Dom« ves v zelenju in cvetju. Pred vhomom se je iz samih balončkov blisčal napis: Pozdravljen novi župnik! Orli so v špalirju sprejeli novega brata med se. Hišnik Čebulj ga je pozdravil pri vstopu kot novega društvenega vodnika in svetovaleca. In pozdravni večer v dvorani? Bilo je ljudstva natlačeno polno. Že ob 6. uri so prihajali prvi, četudi se je vsa stvar pričela šele ob polu devetih. Vrstili so se govori, godba in petje. Bil je res lep dan, lep večer, vreden, da se zapiše v kroniko jeseniške fare.

i Na Golico prihaja letos prav malo izletnikov. Največ je temu krivo slabo in nestanovitno vreme. Od pomladi sem ni bilo niti enega dneva čisto brez dežja. Razgleda zaraditega ni pravega. Vse pa obeta, da bodo lepši dnevi.

i Jeseniški Orel nastopi jutri, v nedeljo, na Javorniku in sodeluje pri veselici ondotnega izobraževalnega društva. Na programu je javna telovadba in tombola. Med javno telovadbo in prosto zabavo svira slavna savška delavska godba. Čisti dohodek je namenjen za napravo telovadnega orodja novo ustanovljenega odseka na Koroški Beli.

Vipavske novice.

v Liberalna izobrazba. Kako razumejo liberalci izobrazbo kmečkega ljudstva, najlepše dokazuje sledeči slučaj: Ko pridem minoli teden v St. Vid nad Vipavo, stopim v bralno in izobraževalno društvo »Sloga«. Vzamem v roke prvi list. Toda, ko vidim, da je »Narod«, ga takoj odložim. Tudi drugi, tretji in četrti list je nosil ime k. u. k. Hofblatta »Slov. Narod«. No, to morajo imeti člani tega »izobraževalnega« društva res dobre želodce, da prenesejo cele kupe »Narodovih« oslarij. Častitamo!

v Regulacija Vipave je gotova stvar. Proračunjena je na 1.152.000 kron. K temu pripomore država 50 odstotkov, torej polovico, 30 do 35 odstotkov prispeva dežela in na vipavske občine pride 15 do 20 odstotkov, ali 172.800 kron. Državno podporo je izposloval naš delavni g. državni poslanec dr. Žitnik.

v Dvojezične napise imajo še nekatere občine po Vipavskem, dasi se v celi občini ne dobi nobenega Nemca. Tudi naša »slavna« c. kr. pošta ima na nekaterih vozovih celo samonemške napise. Škandal!

v Konec šolskega leta na tukajšnji ljudski šoli je bil 14. t. m. S tem se je tudi začasno končalo preganjanje učencev, ki so pri Orlu telovadili, od strani liberalnega učiteljstva. Zaporji po 6 ur in pretepi so bili na dnevnem redu. Potem pa še liberalci kričijo o »klerikalni strahovlad« itd. Kdor je videl, kaj so morali prestati telovadci našega naraščaja v Vipavi od zatiranih (?) liberalnih učiteljev, je takoj

mest, pa stop mal u cirkus pugledat in narudna reč pudperat, ke »Sluvenksk Narud« tku vab, de nej ja na zamedema tku lepe prložnast, de m na u mogu kašn leberalc naprej metat, de nč na strim za narudna pudjetja. In šou sm. Pa lepu sm se usedu »Slovenskmo Narude« na lim. Mislu sm, de uja sami ta nar bi zagrizen Sluvani pred mana kuzouce prebračal, je blu pa use nemšk in kuzouce prebrača sam ta »Sluvenksk Narud« iz soja reklama za tuje zagrizence, čeprou je ulan emmal pu dvejetim septembre tou use nemškutarje in Nemce kar žive na sulat snešt. »Narud« seer nima douzel las, kratka pamet pa ma, kokr mal ker, de tku hitr puzab, kar je pisu. Al je pa murde tud tle kašna pudgodba — — —? Kaj?

Kdu u pa »Sluvenkskmu Narude« še kej verjeu, če je dons tku, jutri pa tku. Če nas že iz tem tku farba, ke mama tlela pred nusam, kuku nas more še le iz takem rečmi farbat, ke se na morma prepričat! Oh sej praum: krvau mašeta še ni upran, pa sa že puzabil, zavle kuga je blu ukrvaulen! In takla mužakari nas čla učit, kuku se morma zadržat?! Pejte na leberalci usi skp z luč, da vas na u puhodu

Boštatu Pepe iz Kudeluga.

spoznal, da je vse kričanje, ki ga vprizarjajo liberalni učitelji, zgolj humbug.

v »Narodu« v album. »Narod« prinaša krvavo klobaso o kaplanu br. Dostalu, ki je baje v Metliki pretepel na »krut« način nekega učenca »Sokola«. Naj se pride dotični dopisnik informirat v Vipavo, kaj počenjajo liberalni učitelji z učenci Orli, potem bo v prihodnje raje porabil take krvave članke zase. Dosedaj smo molčali, ker smo se bali, da ne bi otroci zopet po nedolžnem trpeli. Sedaj pa, ob sklepu leta, smo bili primorani navesti, kaj so počeli učitelji z učenci. Če to ni »Narodu« dovolj, navedemo v prihodnje dokaze, kako se je učenec pretepal in na surov način pred součenci sramotilo.

v »Slovenec« se prodaja v Vipavi pri trgovcu g. Fr. Silvestru. Ravno tam se tudi dobiva obmejni kolek.

v Vipavska društva. V nedeljo, 11. t. m., so ponavljali na Colu v kat. izobraževalnem društvu igro »Lumpacij Vagabund«. — Isto igro namerava prirediti kmet. in obrtno društvo »Ilirija« v Vipavi. — V Vrhpolju pripravljajo »Divjega lovca«. — V Podragi priredi katol. izobraževalno društvo v Podragi veselico z igro »Za letovišček«. — Vipavska ženska Marijina družba priredi koncem tega meseca igro »Ljudmila«.

Idrijske novice.

i V zadnjem času kar mrgoli dopisov in notic iz Idrije: po »Slov. Narodu«. Kdor veliko govori ali veliko piše, mora veliko znati, ali pa lagati. Prvega ne moremo trditi o »Narodovih« noticah, torej preostane le drugo. Na vse odgovarjati ali popravljati bi bilo predolgo, zato le nekaj stvari iz novejšega časa.

i 26.000 kron je darovalo idrijskim klerikalcem ministrstvo za javna dela za nunski samostan, pravi »Slov. Narod«. Popravimo mi: Ne 26.000 kron, temveč 31.000 kron je dalo ministrstvo za napravo gospodinske šole v Idriji. Leta 1908 je imelo ministrstvo na razpolago 50.000 kron za praktične gospodinske šole v delavskih krajih. Ako so od te vsote pristaši S. L. S. izposlovali za Idrijo 31.000 kron, je to samo hvalevredno. Ako bi se ta denar ne bil porabil leta 1908, bi ga bil finančni minister obdržal, ali bi ga bili Nemci ali kdo drugi za kak zavod enake vrste izposlili. Da smo bili Slovenci enkrat prvi, je le dobro izpričevalo za nas. — To pa ni dar klerikalcem v Idriji — kakor zavija »Slov. Narod« — temveč dar vsej Idriji. Na c. kr. rudarski ljudski šoli poučuje veliko učiteljic, ki so vse liberalke, ali kdo zato trdi, da je deklška šola dar idrijskim liberalcem? Okolu 600 deklke pohaja to šolo, ali niso otroci starišev vseh strank? Vidite, gospod dopisnik, kam Vas slepa strast in sovraštvo do S. L. S. pripelje?

i C. kr. erar daje »klerikalcem« celo poslopje za borih letnih 200 kron v najem, dasi bi lahko dobival 1200 kron, piše »Sl. Narod«. Preden je krščansko gospodarsko društvo dobilo hišo v najem, je erar dobival od uradnika, ki je tam stanoval, samo 200 kron na leto. Ko so spoznali, da ni več za stanovanje, ponudilo je naše društvo isto vsoto in prostor tudi res dobilo. Bi bili pa vi prej prišli, bi jo bili pa vi dobili. Erar pa od našega društva ne dobiva samo 200 kron, temveč še druge davke in dohodke, katerih prej ni imel. Tako je društvo leta 1908 plačalo vseh davkov 3882 K 69 h in v vseh desetih letih, kar je tu nastanjeno, pa 31.775 K 36 h. Torej ima erar tak dobiček od hiše, kakršnega nikoli ne bi bil dobil, naj bi tudi kdo res ponudil 1200 kron na leto.

i Vajeni smo že brati »Narodove« klobasarije, takih, kakor pretrelo nedeljo, pa še nismo dobili v roke. Da bi liberalci vsaj deloma pokrili gospodarsko mizerijo, ki so jo v občini napravili, iščejo sedaj pri gerentu napake, katerih imajo sami čez mero. Mi smo že svoj čas konstatirali, da radi gerenta ni občina niti en vinar trpela, kakor tudi svoj nedeljski članek o gospodarskem stanju mestne občine popolnoma vzdržujemo. Popolnoma res je, da nihče ne more trditi, da bi Idrija le deset let ostala na sedanji višini, kajti vsa prihodnost je odvisna od živostrebnih cen in eventualnih katastrof, ki lahko v trenutku provzročijo, da je rudnik pasiven; zato je pa tudi popolnoma res, da je bila nesrečna misel pri takih razmerah delati desetletja trajajoče dolgove. Glede gerentovanja so naši liberalčki seveda mislili, da bo vsa stvar trajala nekaj tednov, potem bodo volitve in voz-bo tekel po starem. Reveži! Le preberite gerentovo poročilo pri javni seji, v njem najdete celo vrsto fakičnih napak iz vaše preteklosti (posebno profesorske pobotnice iz l. 1903 vas bodo zanimale) in ne bo vam treba iskati namišljenih pogrškov, kakršne očitate gerentu. Svetujemo vam, da pridno prebirate gerentove akte, da se naučite pravičnega uradovanja in ne boste več delali tako, kakor leta 1908, ko 55 dnin po 5 K ni bilo nikjer vpisanih in nihče ni vedel, kedaj so bile naročene. Glede

Stravsove hiše se pa pomenite z njim samim, saj je vaš pristaš, vas bo že sam temeljito o »škodi«, ki jo je gerent napravil, poučil. Sicer pa ni treba, da bi gerenta nasproti »Narodovim« kapacitetam zagovarjali, ker sojenec nikdar sodnika sodil ne bo.

Somišljeniki in somišljenice S. L. S.!

V nedeljo, dne 18. julija na

SHOD

v veliki dvorani „Uniona“.

Pričetek ob pol 10. uri dopold.

Na shodu poročajo: dr. Šusteršič, dr. Korošec, Roškar, Grafenauer, dr. Brejc, Fon, dr. Krek.

Somišljeniki in somišljenice, agitirajte za obilno udeležbo.

Shod je pristopen samo somišljenikom in somišljenicam S. L. S.

Sklicatelj.

Naše vžigalice!

Na razna vprašanja odgovarjamo, da se naj vsa naročila na naše vžigalice »V korist obmejnih Slovincem« naslove na »Gospodarsko zvezo« v Ljubljani, koja ima vedno zadostno zalogo in je v položaju, vsako naročilo najtočneje izvršiti.

Sezajte pridno po njih, nobena hiša naj ne bo brez njih. Zahtevajte jih v vseh gostinjah! Zahtevajte jih v vsaki prodajalni in vsaki trafiki!

× × ×

✱ Skrbite, da pridejo v vsako hišo naše vžigalice! — Vsak trgovec, pri katerem kupujete, jih mora imeti, vsaka gostilna, v katero zahajate, vsaka naša gospodinja! — Dolžnost vsakega našega somišljenika je, da zažiga tobak in smodke le z vžigalicami »Za obmejne Slovincem«!

Tržiške novice.

t K. k. Tabak-Subverlag und Stempelverschleiß, čitamo na tabli nad opalto. Ali res že noben opomin ne pomaga več? Ta porogljiv napis, ki je v zasmeh tržiškim in okoliškim Slovincem, bi se vendar enkrat že moral izpremeniti.

t V Boncelnovi tovarni si dovolijo pisati različne psovke na slovenske delavce. Slišimo, da je rabilo neko privrandano pisunče izraze »kranjski psi«, »svinje« itd. Res lepa tovarna!

t Šulferanjska šola nas sicer nič ne briga, naj životari kakor hoče, a da bi hodili učenci te šole pri procesijah itd. za našo zastavo, to vendar ne gre, gospod šolski vodja naj pri prihodnjih priklakah to odpravi. Gospod svetnik je rekel začetkom leta, da bo poučeval le pod pogojem, da ne bo v šoli nobenega slovenskega otroka, a šolo obiskuje tudi hči Brejca, ki je rojen Slovenec, četudi je sedaj hud nemškutar. To naj čitajo tudi Bistričani!

t Jahresbericht der Volksschule und gewerblichen Fortbildungsschule je naslov 24 strani obsegajoči brošurici o tržiški šoli, slovensko poročilo sledi na drugem mestu. Učencev je bilo 153 Slovincem in 38 Nemcem, zadnjih torej niti 8 odstotkov in zato mora biti poročilo nemško. Kdaj bo konec tega klečeplastva?

t Najnovejša strašilo v Trzinu je slammik Goeckove hčerke. Barva vam je nekako rumena, obšitki pa rdeči in črni. Seveda misli, da nam bo s tem imponirala, no, pa tisti časi so minuli. Naj gospod podžupan raje poskrbi, da njegovi odjemalci na Ogrskem in v balkanskih deželah ne bodo iz njegove zagrizenosti izvajali posledic, ki mu bodo bolj neljube, kakor je pa hčerki ljub njen slammik.

Tedenski pregled.

Dogodki zadnjih dni v državnem zboru so za nas velevažni. Naši poslanci so bili v zbornici hud boj proti sedanji Bienenrovi vladi, ki je nam Slovanom, zlasti pa še Slovincem skrajno sovražna. Poslanci, združeni v »Slojavski Jednoti«, so dovolili vladi proračun, kaj drugega dovoliti pa niso bili voljni, in so začeli obstruirati. Vlada je od začetka izjavila, da se na noben način noče pogajati z načelnikom S. L. S. Ker se je pa vladar nevoljno izrazil, zakaj da državni zbor ne zbornoje, je nazadnje ministrski predsednik vendar začel pogajanja z voditelji slovanskih strank in jih skušal pregovoriti, naj dopustijo, da zbornoje državni zbor. Slovanski poslanci pa so vprašali Bienenroha, kaj mi-

sli o ustanovitvi češke visoke šole v Brnu in slovenske v Ljubljani, zahtevali so, naj se prepriča oduška bosanska banka. Bienerth je pa napravil veliko nerodnost. Rekel je: Brezpogojno se udajte. Ničesar ne dovolim; zaključil bom državni zbor, če ne odnehate. Ko so krščanski socialci videli nerodnega Bienertha, so hoteli sami se pogajati s Slovani. Kazalo je, da se pogode. Načelniki strank so že sklenili, naj državni zbor sprejme predlog, ki naroči vladi, naj prepreči odušstvo bosansko-hercegovskih kmetov. Voditelji tistih strank, ki so se tako dogovorili s Slovani, so šli Bienerthu povedati, kaj da so sklenili. Bienerth je rekel, tak sklep bi pomenjal odstop sedanje vlade. Nemški listi so pa začeli udrihati po krščanskih socialcih, češ, da hočejo izdati Nemce. Nato so se pogajanja razbila. Vlada pa je zaključila državnozbornsko zasedanje in storila to, kar so hoteli slovanski poslanci doseči z obstrukcijo. Slovanskih poslancev se je vlada ustrašila, ker je zaključila zasedanje, Slovani so zmagali. Pokazalo se je, da se proti Slovanom ne dá vladati. Najuglednejši češki listi pišejo, da je vlada popolnoma poražena. Vladni listi pa besne divje jeze. Ne gre jim v glavo, da upajo tudi Slovani in še celo Slovenci zahtevati svojih pravic. Na naše poslance in zlasti na dr. Šusteršiča izlivajo vso jezo. A ponosni smo lahko nanj. Nastopil je za Slované in ni dopustil, da bi se kmetu godila škoda. V vlogi vodivnega politika se je izborno izkazal.

Slovanski liberalni poslanci so pri tem boju za slovanske pravice zahrbtno napadali naše poslance, in pisali proti njim hujše kakor nemški listi.

Socialni demokratje izlivajo svojo jezo na Slované, pa vendar tudi povedo, da je Bienerth sokriv, da državni zbor ne more delati.

Zaključeno državnozbornsko zasedanje se je otvorilo 10. marca. 11. marca je zbornica soglasno sklenila, da se ne sme dovoliti bosenska agrarna banka. Rekrute so dovolili 19. marca. 30. aprila se je izvedelo, da se je potrdila agrarna banka. Slovanski poslanci zlasti dr. Šusteršič in Krek so začeli boj proti banki. Z večino 5 glasov je bil odklonjen Šusteršičev predlog. 26. junija so rešili proračun. V celem zasedanju so imeli 84 sej, izmed katerih je trajala najkrajša le 40 sekund. — Obmejni Slovenci so vsi na strani naših poslancev. Tržaški poslanci izjavljajo, da je par dni obstrukcije pomagalo Slovincem do večjega ugleda, nego prej 40-letno cinčanje in mencanje. Slovensko ime je prišlo do veljave.

Shodi S. L. S. so se vršili v nedeljo na Šmarni gori, kjer je medvoško in goričansko delavstvo izrazilo zaupanje dr. Šusteršiču in »Slovenskemu klubu«; na Brezovici pri Ljubljani, kjer je dež. odbornik Jarc poročal o položaju. V soboto pa je bil shod v Idriji, kjer je poročal poslanec Gostinčar.

Liberalci so imeli v nedeljo shod v »Mestnem Domu«, kjer je dr. Žerjav predlagal obrambni fond za narodno-napredno učiteljstvo, in pa v Kostanjevici, svoji najtrdnjejši obrambi na Dolenjskem, kjer so pa komaj skupaj spravili 100 ljudi iz mesta in okolice.

V Podbrezju so ustanovili nov telovadni odsek.

V Ljubljani se je po inicijativi deželne odbora ustanovila deželna vinarska zadruga.

V Novem Mestu se razširi štirirazredna dekliška šola v petrazrednico.

V ajdovski predmici traja stavka. Nezadovolnost med predmici traja že leta in leta. Minimalna plača in grdo ravnanje z delavci je privedlo do odločnega koraka.

V Ljubljani so začeli graditi tvornico za kolinsko ciklorijo.

Iz Tirolskega in Češkega so zadnji teden prihajala poročila o velikih nalivih in viharjih. Po Češkem je ponekod žetev uničena.

Na Ruskem, kjer razsaja kolera, se je v enem dnevu pojavilo 111 novih slučajev kolere.

Na Francoskem je ravnatelj meteorološke postaje izjavil, da tekom zadnjih 100 let ni bilo v letnem času nobenkrat tako ogromnih padavin, in tako občutnega trajnega mraza.

Godovi prihodnjega tedna:

- 18. julija, nedelja 7. po bink.: Kamil Lel., Friderik;
- 19. julija, ponedeljek: Vincencij Pavl., Makrima;
- 20. julija, torek: Marjeta, Elija, Česlav;
- 21. julija, sreda: Danijel, Olga, Prakseda;
- 22. julija, četrtek: Marija Magdalena, Teofil;
- 23. julija, petek: Apolinar, Liberij;
- 24. julija, sobota: Kristina, Roman.

Kupujte le vžigalice: „U korist obmejnim Slovincem“.
.. Kolekujte vsako pismo z obmejnim kolkom! ..

Otvoritev „Ljudskega Doma“ v Kranju.

Dne 11. t. m. se je otvoril v Kranju »Ljudski Dom«. Bil je pravi ljudski praznik. Dasi je deževalo, se je nabralo ljudstva na tisoče. Prostor med cerkvijo in domom je bil nabito poln. Vsi prostori krasne stavbe so bili prenapolnjeni. Od vseh krajev je prišlo naše zavedno ljudstvo in manifestiralo v liberalnem Kranju za našo stvar. Ni več daleč čas, ko pade tudi Kranj, Šenčur in Smartno je že dal odgovor na desetletno »komando« in ne bo pomagal nič več terorizmu, ljudstvo se zaveda. Zora puca...

»Ljudski Dom« je krasna in moderna stavba, zaslug a g. dekana Koblarja, ki se ni strašil ne truda ne denarja.

Po banketu v restavraciji g. Frana Kuralta pri Jeleni, ki se ga je udeležilo krog 50 oseb in kjer je sviral mengiška godba, so se podali gostje v »Dom«.

Nad 100 pevk in pevcev je stalo na odru in pod spretnim vodstvom g. Mohorja je zadonela mogočna Jenkova »Molitev«. Ta nastop zborov nas je vse presenetil, nihče ni pričakoval v kratkem času tolikega napredka tudi v pevskem oziru. Vsa čast pevcem in pevkam in podjetniemu g. kapelniku! Blagoslovil je dom g. dekana Koblar, ki je nato kot predsednik društva »Kranj« pozdravil navzoče predvsem g. drž. poslanca Demšarja, dež. odbornika prof. Jarca, g. župana Šavnika in druge odlične goste ter zastopnike društev ter je izročil brzojavni pozdrav somišljenikov iz Gradeža. V imenu »Slov. kršč. soc. zveze« je odzdravljaj »Zvezin« podpredsednik g. deželni odbornik prof. Jarc, v imenu poslancev pa poslanec okraja g. Demšar.

Po slavnostnem govoru g. profesorja Sušnika, ki je povdarjal versko, socialno in narodno idejo, katere vse tri veže delo v sebi, so nastopili zopet skupni zbori pod spretnim vodstvom g. Mohorja, ki so želi obilno zaslužene pohvale. Pevski material je naravnost izborn. Oktet glasbenega društva »Ljubljane«, pod vodstvom g. Antona Svetka, je izzval salve aplavza. Tudi vsi drugi zbori so izborni peli. Nato se je razvila zabava v okusno in fino opremljenih paviljonih, kjer so prodajale naše gospodične šampanjec in buteljke, pecivo in jestvine, tobak in cvetke. To je bilo življenja krog teh krasnih šotorčkov, v katerih so nad vse pridno stregle naše vrle gospodične. Iz vseh kotov so donele pesmi in veselo smejanje. Šele pozno v noč so se razgubile gruče in mir je zakraljeval. Hvala našim damam, ki so kljub vsemu terorizmu in protagitaciji vendarle imele pogum in prišle. Žal jim ne bo!

Med gosti smo opazili poleg že omenjenih svetnika trgovske zbornice Pavšlarja z rodbino in g. Iv. Kregarja.

Tudi veliko kranjske inteligence nas je posetilo. Poleg g. župana Šavnika smo opazili gospode: veletržec Dolenz, Logar, Omerza, Mavril Mayr, Pollak, Rakovec, ravnatelj Fajdiga profesor Komatar, uradništvo okrajnega glavarstva in davkarje, mnogo duhovščine, gospe Peter Mayrjeva, učitelj Rusova itd. itd. Še celo Majdičevi uradniki in uradniki kranjske mestne hranilnice so nas obiskali. Tudi Sokoli v sokolski obleki se nas niso ustrašili in so si prišli preganjat skomine po naših krasnih prostorih.

Dom je jako primerno svojemu namenu sezidan. V pritličju je na vrtni strani obširna dvorana, največja v Kranju, dolga nad 20 m, široka nad 8 m in visoka 6 m in ima galerijo. Preprosto, a okusno je slikana. Odra še ni, pa ga napravijo še to leto. Poleg odra je vhod v sobo, ki bo služila za knjižnico in čitalnico. V dvorani se vrše že priprave za telovadnico. Vstrie z dvorano je na sprednji strani stanovanje za cerkvenika, ki bo obenem oskrbnik Doma. Prostorne in složno speljane stopnice vodijo iz pritličja v prvo nadstropje. Tu so prostori za posojilnico in vhod na galerijo. Od tu se pride po drugih stopnicah na vrh, kjer je poleg podstrešja nač. vso dvorano asfaltirana ravna streha, raz katero se nudi krasen razgled na loške hribe, tja gori k sv. Ožboltu in na Sorško polje. Ob robu te strehe so postavljene razne rastline, smokve, limone itd. Dom ima acetalinsko razsvetljavo. Na kratko rečeno: Ljudski Dom je delan jako fino, je lepo uravnan in kras častitljivega Kranja.

Sedaj imamo krasen Dom! Nihče ne more več tožiti, da nimamo lokalov in zabav. Zato sedaj krinke z lica! Kdor je Sokol ali član čitalnice, ta naj ostane tam, in naj ne hodi k nam, zakaj dvoživk nam ne treba! Sedaj bo zadovoljal en sam stol, dvelt ne bo treba več. Vsak pa, ki ima pošteno srce in pogum, da odločno pokaže svoje prepričanje, nam je dobrodošel. In tem kličemo na kmalošno svidenje!

Naročajte „Slovenca“!

Mrtvaški zvonec.

Strahovit poraz liberalcev v seji kranjske trgovske zbornice

dne 16. julija 1909.

ZBORNICA IZREČE NEZAUPNICO SVOJIMA ZASTOPNIKOMA V DEŽELNEM ZBORU, LIBERALCEMA DR. NOVAKU IN FILIPU ZUPANČIČU.

Kranjske liberalce preganja kruta usoda. Žerjavljenje jim ne pomaga, politika krvavega manšetarstva se je izkazala za navaden humbug, pa tudi zdaj, ko so oblekli kranjski naprednjaki hofratske hlače, se jim prav nič boljše ne godi. Včeraj so bili tepeni v zadnji trdnjavi, ki jo imajo razum ljubljanskega občinskega sveta, tepeni pod predsedstvom svojega somišljenika v trgovski zbornici, kjer imajo večino! Nima srca, komur bi se še danes naši liberalci ne smilili. Hribar je v državnem zboru ob vso veljavo in danes obsoja njegovo vladno protislovansko politiko njegovi najboljši prijatelji, zdaj pa je še v kranjski trgovinski zbornici doživel, da mu s svojo stranko ni preostalo nič drugega, kakor pobegniti iz zastopstva, v katerem je sicer neomeljeno gospodoval! Vsekakor je s tem svojim činom dosegel svoj vzor, barona Bienertha.

Ivan Kregar predlaga nezaupnico Novaku in Zupančiču.

Zbornični svetnik Ivan Kregar povdarja po naznanilih in poročilih predsedstva ter tajništva razloge, zakaj so njegovi somišljeniki zahtevali, da se seja skliče. Obvelja naj sploh načelo, da imej trgovska zbornica vsak mesec enkrat sejo, ker je delo, ki ga ima zbornica vršiti, veliko in vedno bolj narašča. Zato pa je treba tembolj obsojati, da je g. predsednik z današnjo sejo tako dolgo odlašal.

Imenitna »zastopnika«.

»Imam se pa predvsem baviti z gospodom zastopnikom te zbornice v deželnem zboru Kranjskem, dr. Novakom in Filipom Zupančičem. Med člani visoke zbornice se je namreč pojavila misel, da bi ne bilo nič napačno, ako bi posečala seje tudi ta dva gospoda, da bi zbornici poročala, kako sta v preteklem zasedanju zastopala trgovske in obrtniške koristi v deželnem zboru, to tembolj, ker se deželni zbor v zadnjem času veliko peča s predlogi in načrti eminentne gospodarske važnosti, kar globoko posega tudi v interese trgovstva in obrtništva. Saj je zbornica dr. Novaka in Zupančiča zato izvolila, da v deželnem zboru njene interese zastopata, iz česar pa čisto logično tudi to sledi, da imamo mi pravico od njih slišati, kako sta to izpeljala in kako mislita nadalje delati.

Ko se je tema gospodoma sporočilo, kaj o tej reči mnogi zbornični člani mislijo, sta pa poslala prečuden odgovor, katerega treba primerno osvetliti. Izjavila sta, da v zbornico nalašč ne prideta, ker je želja, da bi prihajala, prišla od strani krogov, ki ju niso v deželni zbor, oziroma v zbornico volili. (Klici: Krasna misel! To sta poslanca!) Kako naj bi to stališče označil? Naj pride želja po njuni navzočnosti od koderkoli, saj sta zato poslanci in zastopnika, da res zastopata naše koristi in nas tudi o tem informujeta. To je lepa komodnost, biti član trgovske zbornice, zraven pa še njen zastopnik v deželnem zboru, pa si prisvajati pravico, ne k sejam hoditi! Če bi S. L. S. kakega takega lenega poslanca imela, ga sama vrže, da bi pomnil! (Živahno pritrdjevanje.)

Ker torej omenjena gospoda izjavljata, da se našemu vabilu, naj storita svojo dolžnost in hodita k sejam poročati o svojem delu (Ložar: Saj nič naredila nista! Veselost), ne odzoveta, predlagam:

Zbornica izreči svojima zastopnikoma v deželnem zboru, dr. Novaku in Filipu Zupančiču svoje ogorčenje in nezaupanje ter se naj ta sklep sporoči tako deželnemu glavarju kakor njima samima.

Liberalce, kojih je bilo samo pet s Hribarjem vred navzočih, je ta predlog seveda hudo presenetil. Ozirali so se okoli sebe, pa kmalu spoznali, da se imajo neizrečeni lenobi svoje večine zahvaliti, da bodo z matematiško sigurnostjo pogoreli. Polnoštevilno zbrani zastopniki S. L. S. so uživali, ko so videli na obrazih svojih nasprotnikov zapisano slutnjo neizbežnega poraza. Liberalci so bili tako sami nase jezni, da še medklicev niso delali; le Hribar je mencial okoli in gospod Fürsager je hudo gledal. Vsi so pa čakali, kaj bo izmodroval Lenarčič.

Lenarčič nekaj odgovarja zaradi sej, mrmra nekaj o predlogih, vrženih v zbornico v »politični smeri«, pravi, da je zadovoljen, če se vrše redne seje vsak mesec, kar se pa dr. Novaka in Zupančiča tiče, jim predsednik ne more nič očitati, ker upravičeno predpostavljata, da je zbornica o njunem delu v deželnem zboru dosti poučena. (Ložar: Kaj, ko ga pa nič ni?) Končno pa izraža željo, da bi se zbornica za resne reči brigala in ne vlačila po-

litike v zbornico. (Klici: Vi ste prvi, ki ste prinesli v zbornico politiko!) Edino Fürsager mu ploska. Kregar pobija predsednikovo izvajanje. Kar zadeva politiko, so predsednikove »želje« le čenče. Kar njemu in njegovi večini ni všeč, to je »politika«. (Klic: To pa ni politika, da je predsednik pri prvi seji ušel!) Kdo se bo zme-nil za tako otročje opomine? Ali je to politika, če zahtevamo, da dr. Novak in Zupančič k sejam hodita? Saj jih želimo slišati o zadevah gospodarske narave. Zato seveda vztrajam pri svojem predlogu.

Zadnje sredstvo.

Liberalci so bili s svojo modrostjo pri kraju. Samo še na Hribarja so vprili svoje zadnje upe. Hribar vstane in razburjeno od predsednika zahteva, da se predlog Kregarjev, ker je nujen, po opravični zbornice postavi na konec seje. Fürsager s e d e ta predlog podpira in se krega, zakaj se zbornica sploh s Kregarjevimi predlogi peča. Lenarčič se pridru-žuje Hribarju, ki je menda mislil, da bo neodotne člane svoje večine, preden seja mine, iz zraka pricopral.

Delo naših poslancev.

Nato utemeljuje g. Kregar tri nujne predloge glede vloge na pošto ravnateljstvo, da uvede na poštni filijalki v »Ljudski posojilnici« brzojavni urad, v Vodmatu pomnoži in primernejše razdeli poštne nabiralnike ter na Martinovi cesti uredi raznašanje in pobiranje pisem kakor drugod. g. Pavšlar pa predlog, naj zbornica zahteva podržavljenje pošte v Kranju, kar se vse s o g l a s n o sprejme. Pravtako se sprejme Pammerjev predlog glede na trimesečno odpravo carine na žito.

Hribarjev predlog propade!

Zbornični svetnik dr. Ambrositsch predlaga, naj se zbornica izjavi proti nameravani diferenciaciji mestnih doklad na pridobinski davek, kakor je to mestni svet sklenil, da deželni zbor, ki ima o tem zadnjo besedo, čuje mnenje zastopnikov trgovine in obrti, ki bodo po diferenciaciji oškodovani. Hribar se izjavi proti predlogu in brani občno, češ, da se je dala pri svojem sklepu voditi od različnih »social-nopolitičnih« načel, katere posamezno našteva. Predlaga, da se dr. Ambrositschev predlog ne sprejme.

Ivan Kregar izjavi, da bodo njegovi somišljeniki glasovali proti Hribarju in se cer v prvi vrsti zato, ker sklepom in ukrepom občinskega sveta ne zaupajo. Diferenciacija naklad na pridobinski davek je akcija, pri kateri je treba velike previdnosti in skrbnosti; to delo ne sme biti površno. On in njegovi tovariši bodo principiarno vedno proti vsakim ukrepom občinskega sveta, dokler se ta ne bo preobrazil in ne bo v njem kontrole. — Hribar je zelo nervozen in stresa okoli fraze o »takih zastopnikih ljudstva«, »socialnih politikih«, »nezavednosti« in podobne neslanosti.

Pri glasovanju propade Hribarjev predlog in obvelja dr. Ambrositschev.

Beg liberalcev.

Zdaj ima priti na vrsto Kregarjev predlog o nezaupnici dr. Novaku in Zupančiču. Hribar vstane in predlaga, da se seja za pet minut prekine. Lenarčič temu seveda takoj ugodí in jo ubere za svoje zbegano manjšinsko večino v stransko sobo. Naših 8 poslancev in 3 zastopniki Nemcev ostanejo v dvorani. Čakajo, kdaj bo minulo Hribarjevih »pet minut«. Liberalcev pa še po desetih minutah ni bilo nazaj. Polakirali so jo namreč iz zbornice sam Bog vedí zakaj. Kaj pa jim je s tem pomagano, če zbeže? Če bi bili ostali, bi bili saj Novaka in Zupančiča lahko nekoliko branili. Nesklepčna pa seja kljub njihovem odhodu ni postala. Ali so se morebiti šli v postransko sobo prešet? Saj se je na prvi hip videlo, da nimajo večine. Zbežali so, ker so izgubili vso pamet. Bilo se jim je »za obesit«, če govorimo po »Narodovo«! Bežali so, da ne bi sami svoje sramote videli.

Lenarčič se vrne, zbegan in usmiljenja vreden. Nadaljuje sejo in dá besedo Kregarju.

Kregar osvetljuje lenobo in nerazsodnost postopanja »večine«:

»Najprej vprašam g. predsednika, ali nam more pojasniti, kam so naši spoštovani tovariši narodno-naprednega mišljenja izginili? (Burna veselost.) Če so zbežali (Ložar: Kaj pa!), je to res prečudno postopanje. Kam pa bo prišla zbornica, ako bi se taktika gospodov narodno-napredne stranke splošno uveljavila? Če bi n. pr. mi hoteli tako delati, lahko onemogočimo v s a k o sejo, ker je zbornica brez nas nesklepčna. Če bodo gospodje od nasprotne strani tako naprej postopali se jim bo cel svet smejal in trgovinsko zbornico bodo spravili ob vso veljavo. Naj še mi sejo zapustimo in trgovinska zbornica bo postala čisto navadna komedija. Ampak to se ne bo zgodilo, ker mi bomo redno k sejam hodili in delali — naj pa gospodje od narodno-napredne strani tudi svojo dolžnost izpolnjujejo in se sej udeležujejo! Ali so morebiti tudi tega klerikalci

krivi, da so danes liberalci v manjšini? (Veselosť.) Kar se pa mojega predloga tiče, je dovolj utemeljen. Zbornica si ne bo pustila dopasti, da izjavljata od nje izvoljena poslanca v deželni zboru, da ne smatrat za potrebno k sejam hoditi in o svojem delu za trgovinske in obrtne interese poročati!

Obupani Lenarčič.

Kar je Lenarčič na to odgovoril, pomenja višek brezsmiselnosti. Dejal je, da izjavlja v imenu gospodov, ki so zborovanje zapustili, da je njihovo mnenje, da je postopanje gg. Novaka in Zupančiča korektno, da sta svojo dolžnost izvršila in da jima izrekajo zaupnico. (Smeh. Klici: Tukaj naj bi bili to storili! Kaj nam mar, kaj ste sami med seboj sklepali!) Sicer pa — pravi Lenarčič — je jasno, zakaj ste ta predlog v zbornico vrgli. Imate slučajno večino (Ložar: Ker ste vi preleni! Ubogi vaši volivci!), zato ste ta predlog v zbornico vrgli. Zato smatram, da je odveč vsako govorjenje. (Klici: Od vaše strani! Veselosť.)

Predsednika krepko zavrne gospod Ložar.

Pri glasovanju se sprejme z 11 glasovi, 8 našimi in 3 od nemške strani, predlog:

»Trgovinska zbornica izreče svojima poslanecema v deželni zboru dr. Novaku in Zupančiču svoje ogorčenje nad njunim nekorektnim postopanjem in nedelovanjem ter nezaupanje, kar se ima sporočiti tako deželnemu glavarju kakor njima samima.«

Ko še g. Hafner utemelji predlog, da se pozove železniško vodstvo, da na kolodvoru v Kranju odpre tehtnico in se ta predlog sprejme, zaključí predsednik sejo.

Hudomušni Kregar.

Omeniti nam je še, da je g. Kregar uvodoma v svojem govoru g. Ambrositschu nasvetoval, naj od nagrade, ki mu gre, ker je razkril Hribarjev podpis na pogodbi z Nemci, polovico podari društvu za podporo ubogih, polovico pa nakloni siroti Pavli Dolinšek, koje mati, umrla leta 1903., je doma iz Cerklj...

× × ×

Tako so včeraj liberalci pogoreli. Ta poraz smejo pač med svoje najsilnejše zapisati... Se toliko življenjske moči nimajo, da bi se v zastopih, kjer imajo še večino, vzdržali. Iz takega gnilega debela tudi solnce vladne milosti ne bo priklicalo cvetja. Prav je rekel Tavčar, da je bila zveza z Nemci glavna politična poteza liberalcev: brez nje niso mogli izhajati in obstajati. Nemci so jih vzdrževali; na lastne noge postavljeni, niso liberalci nič. Novak in Zupančič pa menda zdaj tudi vesta, kaj jima je storiti. Zbornica, v kateri imajo njuni pristaši večino, jima je pogreb naročila... Res, biti danes na Slovenskem liberalci, zahteva sprčo takih dejstev veliko samozatajevanja... Ali pa more deželni zbor potrditi izvolitev poslancev, ki dobijo v korporaciji, v kateri sta izvoljena, nezaupnico?

Naši protniki.

Slovenska obstrukcija v avstrijskem državnem zboru je krepak odgovor na sistem Bienerth-Hochenburger-Stürgkh-ove vlade, ki je hotela avstrijske Slovane izstradati. Krivico za krivico, izzivanje na izzivanje nam je zadnji čas pošiljala ta vlada — rohne je na papirju celo »Slov. Narod«, sedaj pa, ko so naši poslanci pogumno udarili, »Narod« piše v korist Bienerth-Hochenburger-Stürgkhove vlade in Ivan Hribar, ta veliki občudovaneč tržaških Slovencev, je tisti, ki smatra, da bi bila n. pr. kaka obrtna šola v Ljubljani primerno odplačilo za laško pravno fakulteto v Trstu! Tako vseslovensko stališče zavzema v tem zgodovinskem boju poslanec slovenskega središča! To bi grmelo iz Trsta na naše poslance, če bi v sedanjem boju za slovensko pozicijo ob adrijski obali — še-le nedavno je metal Hribar prazne besede okoli o tej poziciji — naši poslanci za male koncesije mešetarili zase. Naši poslanci so sijajno pred vsem slovenskim svetom pokazali, da zastopajo celokupne slovenske interese in volivci S. L. S. bodo pokazali, da imajo v tem oziru večje obzorje, kakor pa Ivan Hribarjevi volivci. Ti ljudje so že srečni, ako posedujejo ljubljanski magistrat, tu se pričinja in neli njihovo obzorje. Sedaj so skupno s »Slovenskim Narodom« v čedni družbi ultranemških listov. Sramota bi bila za naše poslance, ako bi jih ti listi hvalili. Jeza nemških listov kaže, da so naši poslanci na pravi poti. Pa ta onemogla jeza tudi ne ustavi pota naših poslancev: **Vlada je hotela izstradati avstrijske Slovane, naši poslanci pa so ji pokazali, da imajo moč in trdno voljo, da izstradajo njo!** Brez pravic avstrijskim Slovanom ne bo miru!

+ **Kako sodijo o slovenski obstrukciji in o poslancih S. L. S. Nemci v rajhu?** Glasilo največje in najvplivnejše stranke

v Nemčiji, centra, ki je ravno te dni doseglo velik uspeh, da je vrgel državnega kancelarja Bülowa. »Köln. Volks-Zeitung«, prinaša 13. julija obširen članek o slovenski obstrukciji, v katerem z občudovanja vredno objektivnostjo slika parlamentarne zapletke, ki so privedle do Bienerthovega bega. Najtemeljitejše se glasilo politično najizkušenejše stranke v Nemčiji bavi z bosansko agrarno banko ter tozadevnimi predlogi dr. Šusteršiča. O napakah barona Bienertha pa pravi doslovno: »Slovenska ljudska Stranka bo svoj uspeh, pridobiti Slovanom vpliv na vlado, jeseni itak dosegla. Hudo pa se je nad baronom Bienerthom maščevala napaka, da ni že takoj izpočetka spoznal pomembnosti in veljave Slovencev sploh in odnehal v zadevi bosanske banke nasproti Burianu.« Priznanje tega glasila je za naše zastopnike sijajno izpričevalo, ker je to prvič, kar imamo parlament, da je list iz nemškega rajha priznal politični pomen Slovencev. Zdj pa s tem primerjajte podlo psovane slovenskih liberalcev!

+ **Liberalne sanjarije** so že take, da obžalujemo »Narodovo« uredništvo, ki je seveda iz »višjih« ozirov prisiljeno, da objavlja take dolge, neumne klobasarije, kakršna je zopet včerajšnja: Lov na ministrski portfelj. Znano je, da bi postali radi vsi liberalni gransenjerji ministri, zato pa izjavljajo, da bi postal Šusteršič rad minister. »Narod« laže, da so se klerikalci postavili na stališče, raje naj Jugoslovani sploh ne dobe ministra, če ni kranjski klerikalec. Nato »Narod« laže, češ, da je Šusteršič preprečil Ivčeviću imenovanje za ministra. Nato pa »Narod« zopet pogreva grdo laž, da bi bil Lueger ponudil »Slovanski Jednoti« nekaj mandator in da je Šusteršič protestiral, češ, da morajo dobiti ministrstva zgolj slovenski »klerikalci« in češki agrarci. »Narod« na to pravi, da našemu dotičnemu dementiju nihče ne veruje. »Narodu« se je res »za obesit«, ker ima s svojimi gransenjerskimi informatorji večjo smolo, kakoršno imajo psi ob poostrenem pasjem kontumacu. Saj dotične grde, izmišljene laži nismo le mi dementirali, marveč tudi za to merodajni predsednik akcijskega odbora slovenskih strank, Stanek, že 15. t. m., kar je bilo »Narodu« včeraj ravno tako dobro znano, kakor nam. Slovenska javnost naj sodi, kako zavaja »Slovenski Narod« svojo malo javnost. Tisti časi so minuli, ko so tudi liberalci »Narodu« verjeli. Mi smo Stanekovo izjavo objavili že včeraj za zabavo našim bralcem in da jezimo liberalne »Narodove« gransenjerske informatorje, navedemo dotični Stanekov odstavek, ki slove češko: »V žadnem pripadé nebylo řeči o tom, že by čeští agrárníci a Slováci reklamovali zastoupení ve vládě pro sebe a na úkor jiných. Toto tvrzení jest přímo perfidní mající zřejmé za účel snížití akční strany slovanské v očích veřejnosti.« Češke klofute so hujše, kakor slovenske. Čelji že dobro poznajo naše liberalce in vse, ki so se oprijeli neresnice, ki jo tako krepko dementira Stanek. Zato je pa »Venkov« uredništvo zapisalo pred Stanekovim pojasnilom te-le krepke češke besede: »Vuči záškodnickým zprávám, roztroušeným po zdejših německých a některých českých listech, jak se zdá jistými samotnými členy »neobstrukčních« jinak take »reakčních« stran slovanských, totiž klerikalni, realističké, Mladočeske a plojevske.« Ne mi, »Venkov« obsoja izmišljotine hujše kakor smo jih kdaj mi. To je zelo dobro, da naše liberalne gransenjerje že po zaslugi cenijo Čelji.

+ **Dober svet Ploju in Hribarju.** Vsa jeza proti obstrukciji izvira pred vsem v tem, ker se boje naši liberalci državno-zborskega razpusta in ker se boje za svoje mandate. Ploj, ki vodi zdaj »Savez«, bi moral po zadnjih štajerskih deželnozborskih volitvah itak odstopiti, ker mu njegovi volivci več ne zaupajo. Nemški listi se že norčujejo, češ, da se gotovi ljudje zato tako jeze na obstrukcijo, ker ni di-jet. Skoraj bi jim dali prav. Zato pa svetujemo Ploju in Hribarju, naj posnemata francoski zgled. Ustanovili so namreč francoski poslanci zavarovanje za slučaj, če propadejo pri volitvah. Kdor propade pri volitvi in je star 55 let, dobi zavarovalno premijo 2400 frankov. Večino zavarovalnine plačuje država, le mal del poslanci. Naj bi Hribar in Ploj, ki se zdaj tako giftata, tudi stavila podoben predlog v zbornici.

+ **Vsenemci hvalijo »Narod«.** Velika čast je doletela »Slovenski Narod«, za katerega pa prav nič ne zavidamo. Pohvalilo ga je namreč trobilo slovenskih nasprotnikov vsenemški »Alldeutsches Tagblatt«. Ej, »Narod«, to je jako častno, da te hvali tisti listi, ki piše o Slovanih takole: »Der Slave mit verrückter Hand.« — Pričakujemo, da v zahvalo »Narod« kmalu ponatisne iz »Alldeutsches Tagblatt«: »Heil, Georg Schönerer, dreimal Heil!« Schönerer snubi »Narod«. Kdo zna, če ne bo imel več sreče pri slovenskih narododnevniških liberalcih, kakor pri Nemcih, ki ne marajo več zanj.

+ **Še enkrat volitve štajerskih delegatov.** »Slov. Narod« v številki od 15. t. mes. v uvodnem članku zopet pere dr. Ploja, ki je priprosil delegacijski mandat od štajerskih nemških poslancev, prelomivši pisano pogodbo, ter pri tem sramoti dr. Benkoviča, češ, da Nemci niso hoteli voliti dr. Benkoviča, ker se jim je stidilo »njegovo postopanje za časa obstrukcije«, da jim radi tega ni bil simpatičen, da je bil med slovenskimi poslanci štajerskimi dogovorjen turnus poslancev S. K. Z. z ostalo skupino; tudi se zgraža nad tem, da je dr. Šusteršič zahteval, da poklicani faktorji primerno ukrenejo, da dr. Ploj odloži mandat za delegacije in se pri novih volitvah drži kompromis. — Pribijemo kot iz trte zvito neresnico, da bi med poslanci S. K. Z. in Plojevo skupino kedaj bil dogovorjen kak turnus za delegacijski mandat. Dr. Benkovič pa je zakrivil le to, da se je kot zvest član »Slovenskega kluba« aktivno udeleževal obstrukcije in da nikdar ni in ne bo iskal milosti pri nemških poslancih, pač pa jim že večkrat debele resnice povedal, med tem ko je dr. Ploj že pogosto mirno vtaknil v žep žaljive napade ljudi, ki so mu sedaj podali delegacijski mandat. Krščanski socialci nikdar niso prikrivali, da dr. Benkoviča in dr. Korošca le radi tega niso hoteli voliti, češ, da sta obstrukcionista. — Zgražanje nad zahtevo, da se pisani kompromis drži in izvede, je prav liberalno.

+ **Liberalna surovost.** Piše se nam: Pred par dnevi prišli so nekateri gospodje, kakor se je zvedelo, profesorji iz pripravnice, v neko gostilno v Devici Mariji v Polju. Ti gospodje so se odlikovali s tem, da so na mizi nahajajoče se vžigalice »Za obmejne Slovence« pometali po tleh. Lepše pač ne morejo kazati gospodje svoje »večolike«. In to naj bi bili zavedni Slovenci. (Prosimo za imena teh gospodov, da si jih pobližje ogledamo. Ured.)

+ **Žirovnik** je v »Učiteljskem Tovaršču« objavil celo svojo biografijo, seveda po svoje, in ne štedi z napadi na neljube mu osebe. Odgovorimo kratko le to: V St. Vidu vlada splošno zadovoljstvo, da gre Žirovnik proč; tudi bivši njegovi pristaši pravijo, da je prav tako, bo vsaj mir odslej v občini.

— **Spomin z občnega zbora Kmetijske družbe kranjske.** Kmetovalec nam piše: Nepozaben nam ostane letošnji občni zbor Kmetijske družbe dne 5. t. m., kjer smo videli v »Mestnem domu« žaljivce kmeta v vsej nagoti. Kdor še dosedaj ni sprevidel in spoznal liberalne surovosti, ta dan so se mu gotovo odprele oči. V »petju« se je najbolj odlikoval kmet kavarnar Krapeš. V kričanju pa se je najbolj odlikoval širokoustni mali gostilničar Anton Kališek po domače »Štajerc« iz Fužin pri Ljubljani. Tudi tega smo si dobro zapomnili! Po shodu se je v gostilni pri Križu potem hvalil, kako je Jakliča sunil itd. Videli se bomo še, gospoda liberalna, in navzlic vaši surovosti mirno dokazali, da je Kmetijska družba naša!

— **Proti liberalizmu med ameriškimi Slovenci.** Zadnji čas newyorški »Glas Naroda« vedno napada P. Kazimira Zakrajška in mu podtika stvari, katere so clevelandski Slovenci opetovano zavrgli kot neresnične. Ni čuda, ako je »Glas Naroda« pri tem v čedni družbi »Slovenskega Naroda«, ki je sploh evangelij za gotove gospode okoli »Glasa Naroda«. Ta zveza med starimi liberalci v stari domovini in med ameriškimi slovenskimi liberalci, bi morala ameriškimi Slovincem odpreti oči, da se ž njimi ne napravi tako, kot se je z nekimi kosami. Iz Clevelanda poroča z ozirom na napade »Glasa Naroda« clevelandska »Amerika«: Na povabilo nekaterih zavednih Slovencev se je vršil v nedeljo, dne 27. junija 1909. javni protestni shod, katerega se je udeležilo okoli 500 Slovencev. Predsednik je otvoril shod točno ob 4. uri popoldan in zbranimu ljudstvu v kratkih besedah omenil pomen shoda, in sicer: Zadnje čase se »Glas Naroda« bavi le z nesramnimi dopisi zoper clevelandske Slovence, posebno pa zoper farane Ž. M. B. in nekdanjega župnika Rev. K. Zakrajška. Ta list se je drznil napadati č. g. dr. B. Jegliča in mu braniti v Ameriko, ne da bi bil premislil, da je Amerika svobodna dežela in da je mil. gospodu škofu pot prosta. Nadalje predsednik omenja nesramne dopisovalce iz Clevelanda in prepusti vso zadevo občinstvu. Govorniki so svoje mnenje izrazili in sklenili sledečo resolucijo: 1. Zahtevamo, da »Glas Naroda« opusti vse napade, tikajoče se clevelandske naselbine fare Ž. M. B., njih faranov, denarja in sploh premoženja popolnoma v miru, ker »Glas Naroda« ni še nikdar pol centa daroval za Cleveland. 2. Da naj »Glas Naroda« opusti vse napade na prevzvišenega škofa A. B. Jegliča in njegovega prihoda v Združene države. 3. Ako »Glas Naroda« ne opusti vsa gori navedena napadanja, kakor tudi neopravičeno sumničenje o č. g. Rev. K. Zakrajšku, smo clevelandski Slovenci prisiljeni njegov list prezirati in ga opustiti. — To je

krepak in edino primeren odgovor. Skrajni čas je, da se ameriški Slovenci od potuhnjenega »Glasa Naroda« ne puste vleči v liberalizem in da mu krepko prečrtajo njegove načrte.

— **Newyorški »Glas Naroda«** je pokazal svojo barvo. Dolgo časa je prikrival ta list svojo barvo. Le sem pa tje je vrgel v svet kako notico, iz katere se je videlo mišljenje lista. V sedanjem času je pa izbruhnilo na dan. V raznih člankih je strastno napadal prevz. ljubljanskega škofa in mu očital raznih stvari in pregreh, katere je posnel iz ljubljanskih liberalnih listov. Strastno je začel napadati tudi Rafaelovo družbo v New-Yorku in njenega ustanovitelja P. Kazimira. Ako se ne motimo, je Sakser agent, in potem si to bolj lahko razlagamo. Ustanavlja tudi podružnico sv. Cirila in Metoda, potom katere hoče pomagati slovenskim liberalcem na Kranjskem. Slovensko ljudstvo opozarjamo na ta dejstva, da vedo s kom imajo opraviti! Zato se naj Slovenci in Slovenke obračajo, ko pridejo v New-York, na podružnico Rafaelove družbe; obračajo se naj le nanjo v vseh zadevah, ker jim b ona bolje postregla.

Serravallo
železnato Kina-Vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k slati kolajni.

Povzročja voljo do jedi, okrepča živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.
Večkrat odlikovano.
Nad 6000 zdravniških priporočal.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

4 tedne poskušnje
in na ogled razposiljam svoja **KOLESA**
po povzetju. Deli koles čudovito po ceni in dobri.
Ilust. ceniki franco. 2351

Fran Dušek
tovarna koles,
Opočno štev. 85,
na Češkem.

ALOJZIJ ZMITKO
velika tovarna z električnim obratom za
GODBENO ORODJE
v LOUHECH Italijstvo - Češko -
izdeluje vse vrste glasbil iz lesa in kovine, pišoli za obhode (signale), izvršitev in harmonija brez napake.
STROKOVNA OPRAVA
M 1051 vseh godal in bobnov 26-1
Goslarški atoleje Ceniki zastoni

1903 13-1

Vsak pes
se zelo
naglo
privadi

Fattingerjevi mesni
: pogachi za pse :
in se dobro razvija.

Zahtevajte cenike, prospekte in brošure o preizkušeni krmilih za pse, perutnino, fazane, kunce, divjačino od trdke

Henrik Polsterer,
tovarna za Fattingerjeve pogache za pse in krmila za perutnino
Dunajsko Novomesto.

Zaloge v Ljubljani:
Fr. Grošelj in Peter Lassnik.
V lastnem interesu zavračate vselej odločno vsa ponarejanja.
Ustanovljeno 1893. 300 najvišjih odlikovanj.

Zadnji trenutki letnega zasedanja.

Poljski dnevnik »Głos Narodu« je prinesel uvodni članek z naslovom: »Zadnji trenutki letnega zasedanja«, v katerem nam slika z velikim artizmom zaključek državnega zbora. Iz njega prinašamo tu nekaj odstavkov:

... Ena takih dram se je odigrala minulega tedna. To je bilo dovršeno mojstersko delo skrivnostnega režiserja. Klasični dramatični konflikt dveh idej — to je bil boj »voljnih delati« z obstrukcionisti. Junaki izvanredni, uloge so igrale sile prve vrste. Prvi akt — nujni predlogi in prvi odpor protivne strani. Uzorno zavozljanje dramatičnega vozla. Drugi akt, akcija v polnem razvoju: Dr. Glabinski, Weisskirchner in Začek obravnavajo z dr. Šusteršičem in Udržalom, da se od strani obstrukcija. Dvorana z marmornimi stebri je gledišči oder, tu se ploska in žalosti nad razvojem dejanja. Tretje dejanje privede do kulminacijske točke: na pozorišču nastopi umetnik v najvišjih koturnih. To je baron Bienert. Potem sledi grška katastrofa, odgovor Bienert, križa in obrat k razvozljanju drame in zaključeno državnega zbora. Toda nepričakovano pridejo na oder še novi igralci in pokvarijo grško tridejansko sestavo drame. Gg. Lucger in Gessmann izpolnita s svojo igro dodatno četrto dejanje. Torej drama po načinu Šekspirja.

Četrto dejanje je zopet miniatura cele drame. Ima svoj voz, kulminacijsko točko in katastrofo. V marmorni dvorani se ploska in žalosti. Umetniki igrajo izvrstno. Vse oznanja, da gre h koncu. Igralci že ne hodijo, ampak tečajo, ne konferujejo, ampak mečejo vprašanja in odgovore. Občinstvo zadržuje sapo. V prvih vrstah sedé časniki, v drugih poslanci. Od velike duševne napetosti postaja zadušno v dvorani z marmornimi stebri.

× × ×

Prognoza popoldne: Odpro se vrata vestibula. Vstopi dr. Sylvester. Vrže lakonične besede: »Pogajanje se je razbilo«. V dvorani zašumi, časniki tečejo k telefonu. Toda skrivnostni režiser ni zadovoljen s tako priprostim načinom zaključka. Četrte ure pozneje vstopi sam protagonista drame: dr. Ivan Šusteršič, imenovan Ivan Grozni. Eleganten in resen...

Bodite, gospodje, tako dobri in napišite si sledeči razglas obstrukcijskih strank, — spregovori h krdelu časnika, ki so prihiteli iz vseh kotov poslopja.

Dr. Šusteršič narekuje počasi. Reče, da so Slovani postavili za glavno zahtevo, naj zbornica sklene potem nujnega predloga, da bo odslej podpirala samo tako vlado, ki ne bo privolila, da agrarna banka odkupuje kmete, ampak zahtevamo, naj se odkupovanje vrši iz javnih sredstev in s pomočjo javnih uradnikov. Stranke večine na to zahtevo niso pritrdile.

»Kako to?« — vsipljejo se vprašanja.

»Mi zahtevamo, da odstopi kabinet Bienertov, če do 8. septembra ne izvrši omenjenega načela. Stranke večine nočejo pritrditi eventualni demisiji. Taka je razlika med nami.

»Ali pa more vlada uveljaviti ono načelo odkupovanja kmetov?« — vpraša eden izmed časnika.

»Bienertova vlada ne. Baron Bienert gotovo ne more iti k cesarju, rekoč: Agrarna banka ne sme pod nobenim pogojem odkupovati bosanskih kmetov. Saj bi mu cesar odgovoril: Nekeč si pa vendar ti sam in Bilinski pritrdil onemu načrtu Buriana. Ti sam si dovolil, da lahko banka odkupuje tlako kmetov pod pogojem, da bo bosanski deželni zbor temu pritrdil.

»Torej druga vlada« — doda dr. Šusteršič — »zamore uresničiti naše zahteve.«

»Torej obstrukcija zahteva glavo barona Bienert, za to, da umakne nujne predloge! Malenkost! Saj so stranke večine izjavile, da ne dajo nobenih političnih koncesij.«

»Zato so se pa pogajanja razbila. Stranke večine so zvezane z vlado Bienert, — reče Šusteršič.

»Ali ste zdaj obravnavali z vlado?«

»Sedaj ne. Samo s strankami, katerih dobre namene poznamo. Izrekle so se — ponavljam — da se zjedinijo na našo zahtevo, naj se odkupujejo kmetje iz javnih sredstev, toda ne marajo vreči Bienert. Mi pa pravimo: Če Bienert ne izvrši te zahteve, mora odstopiti.«

»Ali ste pogajanja popolnoma pretrgali?«

»Popolnoma in definitivno. Konferenca načelnikov klubov bo imela samo še formalni značaj. Jutri bo »Wiener Zeitung« oglasila zaključeno zasedanje. Jaz odhajam... Zahvalim gospode za prijaznost... konča z uljudnim nasmehom.

»Na svidenje... v jeseni...« — doda pri odhodu.

Krdelo se razmakne. Dr. Šusteršič zagleda pri odhodu med množico debelega Juda z naočniki in dolgim nosom. Raz-

cefedrana frizura mu je dajala, da je izgledal kot kakšen profesor ali filozof. Poslušal je pojasnjevanje Šusteršiča molče in otožno.

»Servus kolega« — zakliče mu dr. Šusteršič z ujudnim nasmehom, v katerem se je pa skrivalo čustvo zmago-slavja.

Dr. Adler se je sklonil in molčal. Pred dvema dnevmi je svetoval, naj se po-tlači obstrukcija Šusteršičeva.

Slovanski blok.

Pod tem naslovom piše »Venkov«: Kapitularcija Bienertove vlade in nene večine je gotovo dejstvo, in kdor trdi nasprotno, sam sebi ne verjame. Baron Bienert ni šel za korak ni prišel naprej in če je zaključil državni zbor, nam to je dokazuje, da je konec vsega zmago-slavja, s katerim so se bahali njegovi vdani ščit-nosci. Taki, kot je danes avstrijski mi-nistrski predsednik, niso zmagoavci. Tako, kakor piše njemu udano časopisje, ne more pisati, kdor se zaveda zmage. Ravno nasprotno je res: Nepopolno sovrastvo in ogorčenje, ki odmeva iz sovrastnega časopisja, nam dokazuje, da smo sprožili streli, ki je zadel tarčo na na občutljivejšem mestu: — ta strel je pokazal, da je »Slovanska Jednota« činitelj, s katerim se mora jako resno računati. To je činitelj, ki more ustaviti ves stroj. In to že sedaj, ko še niso vstopili v boj vsi njeni člani, ampak samo en del. Vemo, kako je vse spietka-rijo proti tej obstrukciji, kako so jo podcenjevali, kako je vse vpilo proti nji. A izdano geslo: Ne se umakniti za nobeno ceno! — je zmaga, in tu stoji obstruk-cija zmagovita, ne poražena! Že ta dobro uspela preizkušnja, ki jo je prestala mlada »Jednota«, priča o njenem zdravem jedru in o tem, da je zmogla postati temelj za nove in prirednejše formacije in stiske med političnimi strankami avstrijskih Slovanov.

To prepričanje napreduje; Poljaki in Rusini hitro izpreminjajo svoje stališče napram »Jednoti«. Velike oči nemškega strahu že vidijo, kako razpada v nič dosedanj vzrok nemške hegemonije: razdvojenost Slovanov in navidezna nespoj-ljivost njihovih interesov. Zmaga slovan-ske obstrukcije je pa pokazala, da se da — samo če Slovani sami hočejo — ta predpogoj nemške nadoblasti odstraniti.

»Slovanska Jednota« je kratko pa dobro dokazala, da slovanska politična vzajemnost ni nikaka meglena fikcija, ampak da je praktično izvedljiva. V tem dokazu je podana neizmerna vrednost zad-njih dogodkov. Da je res tako, nam kaže najboljše velika zmedenost, ki je nastala v nemškem taboru. Nemci sami že izva-jajo posledice iz teh dogodkov in bijejo plat zvona pred veliko nevarnostjo — pred slovanskim blokom!

»Venkov« nato zavrača neutemelje-ne napade »Dena«, ki so podobni, dasi do-stojnejši, od Hribarjevega zabavljanja v »Narodu«, in končuje: Upamo, da bo dalj-ni razvoj dogodkov omogočil, da se vse slovanske stranke snidejo v »Slovanski Jednoti«, ki že danes tako plaši vse naše sovražnike, kar pomeni konec njihove protinaravne nadvlade.

Rusinski glas.

Starorusinski »Halicanin«, ki ni bil po-sebno vnet za obstrukcijsko taktiko, a ki se je odločno boril proti sedanjemu siste-mu in ni kometiral z vlado, kakor »Narod« in »Narodni Dnevnik«, ki jima ni nič za Slovanstvo, marveč le za skledico slabo zabljenih vladne leče liberalnih gransen-ferjem, piše o zadnjih dogodkih v zbor-nici med drugim: Baron Bienert je računal, da z grožnjami o zaključeno drž-avnoborskega zasedanja prisili zborni-co, da reši pooblastilno postavlo. Ni priča-koval, da dopusti slovanska obstrukcija zaključeno zasedanje in da odpadejo di-jete tri do štiri mesece. Ni dvoma, da od-pad dijet močno zadene večino poslancev, zato je zašla obstrukcija v izredno težek položaj, nikakor pa ni mogla ostati na po-lovici pota, ker bi se bila osmešila in o-a-čila Bienertovo vlado. Zdej je v ospredju vprašanje o pavšaliranju dijet, ker se ni-kakor ne sme prepustiti vladi orožje, da grozi poslancem z izgubo dijet in tako vtesnuje svobodo poslancev. Z zaključit-vijo zasedanja je pretrgal Bienert vse niti, ki so ga vezale s parlamentom. Niti niso bile sicer nikdar posebno močne, a vseeno vzdržan je pa le bil gotov kon-takt med vlado in zbornico. Usoda Bien-ertove vlade je odločno končana, iz ka-osa, v katerega ga je zavedla Bienertova politika, ki čuje izključno zgolj glas nem-ske oligarhije, se reši edinole parlamen-tam. Rešilna akcija se pa ne more pre-pustiti politično bankerotni vladi, marveč je morajo vzeti v roke stranke, ki stre-me za tem, da izvedejo enakopravnost narodov v državi. — Le pazno prečtaji-mo »Halicaninovo« poročilo. Popolnoma trezno in pametno sodi o položaju, dasi list ni odobral obstrukcije, le prizna, da

je ugnala obstrukcija v kozji rog vlado. Treznost zmaga povsod. Le »Narod« pa »Narodni Dnevnik« sta tako zagamana, da prav nič ne poznata položaja. Velik čas ima vselej tudi majhne ljudi. Povestnica slovanska bo z vso uničujočo silo obso-dila sedanje malostno spletkarsko razdi-ralno delo malih liberalnih ljudi, kakor je že obsodila tiste nesrečne slovanske vo-ditelje, ki so se proti bratom po rodu ve-zali s slovanskimi klevetniki v pogubo tolikih slovanskih narodov.

Družba sv. Mohorja.

Družba sv. Mohorja šteje zdaj
Družba sv. Mohorja šteje zdaj

	dosmrtnih,	letnih,	vkup
v goriški nadškofiji	152	10243	10395 udov.
» krški škofiji	184	6351	6535 "
» lavantinski škofiji	455	25441	25896 "
» ljubljanski škofiji	763	32366	33129 "
» tržaško-koprski škofiji	75	4039	714 "
» poreški in krški škofiji	12	186	198 "
» senjski in dalmatinski škofiji	11	216	227 "
» zagrebški nadškofiji	23	456	479 "
» djakovski škofiji	1	67	68 "
» bosniških škofijah	8	163	171 "
» somboteljski in drugih ogrskih škofijah	2	219	221 "
» sekovski škofiji	41	399	440 "
» videmski nadškofiji	11	229	240 "
» raznih krajih Avstrije in Evrope	20	349	369 "
» Ameriki	21	2109	2130 "
» Afriki in Aziji	8	223	231 "
vkup	1787	83656	85443 udov.

Za nekaj se bodo te številke še spre-menile po posameznih oglasilih.

Po navedenem številu so se še po-množili dosmrtniki za 47, letniki za 1007, vkup za 1054 udov. Ker se nadejamo še nekaterih članov, posebno takih, ki se oglašajo šele, ko vidijo nove knjige v rokah sosedov, bo znašal celi prirastek nad 1200 udov.

Pomnožili so se pa člani goriške nad-škofije najbolj, namreč za 554, za njimi tržaško-koprski za 260, potem lavantinski za 246, člani krške škofije za 185, Ameri-kanci za 63, škofiji Poreč in Krk za 30, razni kraji za 21, sekovska škofija jih je oglasila za 21, Djakovo in Bosna po 1 več. — V »črno knjigo« pa bi vpisali vse dru-ge škofije, ako bi ne vedeli, da je tudi tam uspeh še vedno lep, ako upoštevamo go-spodarsko bedo; izgubila je ljubljanska škofija 231, somboteljska 56, videmska 18, senjska in dalmatinska 12, zagrebška 8 in Afrika 6 članov.

PODPORE OBRTNIM STANOVSKIM ZADRUGAM.

Kranjski deželni odbor je sprejel gle-de podpor obrt. stanovskim zadrugam sledeča načela, po katerih se bo ravnal:

1. Zadruga mora biti zasnovana na podlagi obrtnega reda (ne društvenega zakona), kar pa velja samo za nove za-druge;

2. mora izkazati žedovršeno stva-rno delo, ne samo politično-agitatorično delovanje;

3. mora izkazati urejeno poslovanje, čigar troške morajo pokrivati doneski članov;

4. uporabo subvencije za določene svrhe, zlasti dogovorno z deželnim obrt-no-pospeševalnim zavodom;

5. prošnje morajo biti opremljene z računskim zaključkom za preteklo leto; eventualno s proračunom za bodoče leto;

6. predložiti je s potrđili opremljen izkaz, kako se je uporabila podpora.

Deželni odbor bo v vsakem slučaju rekviriral izjavo zadrugnega inštruktorja, ako ne bo že priložena prošnja.

Posamezne zadruge redno ne dobi-vajo podpor, temveč samo izredne pri-spevke ustanovnim troškom, za posamez-ne prireditve itd.

Deželni odbor je dovolil sledeče pod-pore: Gostilničarski zadrugi ljubljanske okolice 80 K, gremilju trgovcev v Kočevju podporo za ustanovitev 60 K, zadrugi ro-kodejskih in sorodnih obrtov v Kočevju 50 K, deželni zvezi gostilničarskih in krč-marskih zadrug na Kranjskem 100 K, za-drugi črko-sobnih slikarjev in pleskarjev 200 kron.

KAJ PRAVIJO KATOLIŠKO-NARODNI MORAVANI.

Katoliško-narodni Moravani so v za-dregi. Vsled svojega hiperkonservativizma obsojajo vsako obstrukcijo, in so se tudi zdaj odtegnili. V nekem nemškem listu iz-javlja zdaj P. Zaruba, da najbolj zamerijo dr. Šusteršiču, zakaj jih ni klical k po-svetu po konferenci z ministrskim pred-sešnikom, kajti po njih mnenju je bila glavna stvar, za katero se je šlo, zagoto-vitev rednih razmer v češkem deželnem zboru. Tu se P. Zaruba moti, kajti dr. Šu-steršiču se je šlo za še veliko večje in za nas važnejše stvari, kakor pa za češki de-želni zbor. V ostalem izjavlja Zaruba sle-deče: Gotovo je, da se mora v jeseni ka-binet parlamentarizirati in da bodo češki agrarci poslali v novi kabinet svojega mo-ža, ali Praška ali Udržala, a minist-er-ro-jak mora postati Hruban, naj se Kramar

in Masaryk še tako upirata. Kdor govori o nasprotjih med katoliškimi Slovenci in katoliškimi Čehi, vedoma zapeljuje č-tatelje, kajti taki možje, kot so dr. Krek, dr. Korošec in njih tovariši, uživajo naše popolne simpatije.

KREČANSKO VPRAŠANJE.

»Jeni Gazeta« naglašja, da niso isti-nita poročila, po katerih bi v slučaju tur-ško-grške vojske zaradi Krete nastopila Avstro-Ogrska in Bulgarija. List naglašja, da so glede na krečansko vprašanje Tur-kom prijazne države Avstro-Ogrska, Nem-čija in Bulgarija.

PERZIJSKA REVOLUCIJA.

Rusija in Angleška sta se baje že sporazumeli glede na šahov odstop. An-gleška želi, naj bi prevzel regentstvo za šahovega mladoletnega sina Zillija šahov-stric Zill es Suitome. — Teheran je v oblasti revolucionarjev. Vsi častniki in šahovi vojniki ter kazaki, razven polkov-nika Liakova in dveh častnikov, ki sta ruska podanika, so se udali nacionalistom. Šaha Mohameda Alija odvedejo pod rus-kim varstvom z njegovimi ženami v Kasvin.

KOLIKO STANE PANAMSKI PREKOP?

Taft, Aldrich in Payne so sklenili, da pooblaste državnega tajnika Zedinjenih držav, da izda za Panamski prekop za-dolžnice v višini 397,000.000 dolarjev.

Darovi.

SKLADU OBMEJNIH SLOVENCEV

so poslali:

76. Anton Česnik, c. kr. profesor v Celju, 20 K;
77. Zvonimir Krumpčster, žup-nik pri Sv. Gregorju, 20 K;
78. Anton Gabrijelčič, gostilničar in posestnik na Brezjah, 20 K;
79. Jožef Regen, župnik na Uncu, 20 kron;
80. Gjuro Rašica, ravnatelj »Za-družne zveze« v Ljubljani, 20 K.

Spominajte se sklada obmejnih Slo-vencev tudi v vseh veselih družbah! — Nabirajte med prijatelji in znanci!

Dnevne novice.

+ Slovensko trgovsko šolo za deklice otvorijo šolske sestre v Smihelu pri No-vem mestu. Šola bo obstala iz enega te-čaja. Sprejemale se bodo deklice, ki so dovršile trirazredno meščansko šolo ali pa ki narede vsprejemni izpit. Pouk bo brezplačen, da se ga morejo udeležiti tudi deklice ubožnih slojev.

— Z Židi hočejo Slovane organizirati ali »Hrvatska zemaljska banka d. d. u Osijeku«. Tržaška »Sloga« piše: Živno-stenská banka pro Čechy a Moravu iz Prage je osnovala skupaj s starejšo ban-čno osješko tvrdko »Sorgor, Weismayer & Cie.« novo bančno podjetje pod naslo-vom: »Hrvatska zemaljska banka, di-oničko društvo sa sjedištom u Osijeku«. Že naslov te banke je čuden. V drugih drža-vah more imeti naslov »deželni« (zemalj-ski) le oni denarni zavod, ki ga vlada sa-ma osnuje, ali pa je vsaj deloma pri njem interesirana. Hrvaška vlada pa nima na poslovanje te »deželne« banke nobene in-gerence. Naslov »deželna« je torej zgolj umazana židovska reklama in ga je od svojih političnih somišljenikov na Marko-vem trgu izposloval madžarski žid in po-znan mažarski general Weismayer. Se bolj zanimivo je to, da uprava te ban-ke obstoji iz gospodov: Hájek, Otto, Špi-talsky, Weismayer in Sorgor, torej iz treh Čehov in dveh židov. — In to naj je »Hrvatska zemaljska banka«? Tako tedaj deluje »Živnostenská«, skozi in skozi slo-vanski zavod, koje ravnatelj dr. Preis hoče velati za prvega zagovornika slo-vanske narodno-gospodarske emancipa-cije. Ravno ta g. dr. Preis je pred neko-liko meseci obečal hrvaškemu kmečkemu poslancu v hrvaškem saboru g. Stjepanu Radiću, da bo »Živnostenská« moralno in materielno delala na gospodarsko zbliža-nje Čehov in Hrvatov. Te lepe besede so dejanja popolnoma opovrgla. Z ustanovit-vijo »Hrvatske zemaljske banke« »Živno-stenská« ni delala s Hrvati in tudi ne za Hrvate, marveč naravnost proti Hrvatom, ker je Hrvate pri tem enostavno ignori-rala in vzela za posredovalce svojih po-slov na Hrvaškem — mažarske žide. G. dr. Preis, ki je bil na zadnjem vseslo-vanskem kongresu v Petrogradu in ki so mu bila tudi poverjena predela za usta-novitev slovanske banke v avstro-ogrski monarhiji, bi moral vsaj to vedeti, da se gospodarska organizacija Slovanov ne izvaja s posredovanjem židov.

+ Pabrke iz »Naroda« pobira glasilo dvornega svetnika Proja. »Sloga«. Raz-umno, da se zato ni vredno pečati s »Slo-ginim« člankom: »Na krivih potih«. Le za šalo navedemo, da zdihuje Plojevo gla-silo med drugim: »Drugi narodi imajo svoje mogočne zagovornike v raznih ministrstvih in drugih visokih službah«.

Zdaj pa znamo, kam nekdo obrača oči. Saj je dvorno svetništvo tudi visoka služba. Kakor torej »Sloga« izvajajo, pa je nam edino državni zbor mesto, kjer se lahko deluje za naše ljudstvo. Če bi bili mi poradni, pa nismo, bi lahko po »Slogi« izvajali, da dvorni svetnik v svoji visoki službi ni mogočen zagovornik. Ne mi, Plojeva »Sloga« tako trdi.

+ **Nov Orel** bo jutri ustanovljen na Breznici.

+ **Osebnost**. Deželni odbornik Evgen Jarc nastopi 19. t. m. dopust do konca mesca.

+ **Iz srednjega šolstva**. Profesorji Jožef Wester, Milan Pajk in Karol Schrautner v Ljubljani so pomaknjeni v 8. činovni razred. — Pravi učitelj na II. drž. gimnaziji v Ljubljani Jakob Teršan je dobil naslov »profesor« ter je postal definitiven. — Profesor Leopold Pettauer je iz Novega Mesta prestavljen v Celovec.

+ **Maldočehi se umikajo**. »Narodni Listi« citirajo izjavo Stančkov, o kateri smo včeraj poročali, in se branijo proti očitani, da bi bili podtikali Slovincem in agrarcem lov za ministrskimi portfelji. Citirali so le — nemške liste!

— **Visok gost v postojnski jami**. Soboto, dne 10. t. m. obiskal je preč. g. škof John Stariha iz Amerike v spremstvu č. g. župnika A. Ogolina in č. g. Karol Jančigaja našo svetovnoznano jamo. Visoki gost ni mogel dobiti besede, da bi hvalil ta podzemeljski raj, kateri po izrazu visokega gosta presega celo v vsakem oziru orjaško mamutovo jamo v Ameriki.

— **Nemški viteški red** hoče prodati slovensko zemljo v nemškutarske namene. V Rodinah pri Černomlju bo tako zrasla nemška šulterajnska šola na redovnih tleh. Mogoče se naselijo tudi pri nas naposled še kakšni protestantje iz rajha!

— **Nobene policijske ure** nimajo gostilničarji na Mirni. Poleg ukanja in kričavega petja pijancev čujejo se cele noči tudi vmes streli iz revolverja in obupni klici na pomagaje. Kje pa je roka pravice? Ali spi? — Nekaj železniški uslužbenec, ki sliši na ime Birkenau in se ponaša celo s pridevkom »plemeniti«, čegar ravnanje pa ni prav nič plemenito, cele noči hodi okoli po Mirni z nabasanim revolverjem in napada mirne potnike, posebno pa strastno preganja nočnega čuvaja. Napadel je že tudi nekega Bulca, Malenška, Kumra i. dr. Sploh je za osebo varnost v Mirni prav slabo preskrbljeno. Naj se organi javne varnosti malo pobrigajo za te razmere.

— **Desetletnico mašništva** bodo praznovali prihodnji torek, dne 20. t. m., gg. duhovniki, ki so bili posvečeni leta 1899 pri svojem sošolcu g. Abramcu, kuratu v St. Petru na Krasi. Opozorjamo s tem še enkrat vse gg. sošolce, da se udeležijo tega sestanka.

— **Tujcem prodajajo slovensko zemljo**. »Primorski List« piše: Obširno veleposestvo v Brdih, ki je bilo last pokojnega predsednika deželne sodnije v Trstu, Urbančiča, je kupil Amadeo Bolaffio v Gorici. Okolu 150 njiv lepe slovenske zemlje je spet prišlo v roke tujcu!! Zakaj se ni tega naznanilo merodajnim slovenskim krogom in denarnim zavodom v Gorici?

— **Židinja krščena**. »Primorski List« piše: Sv. krst je prejela v ponedeljek v knez nadškofiji palači v Gorici židinja gospa Lidija Marija Toribolo. Krstil jo je don Klement Corsig, kurat iz Turjaka. Prevzvišeni knez nadškof pa ji je podelil zakrament sv. birmе.

— **Proti plesu**. Občinski zastop v Predvoru pri Kranju je sklenil, da več ne bo dajal krčmarjem licenc za ples.

— **Planšarsko poučno potovanje v bohinjske planine**. Na to zelo zanimivo, poučno potovanje opozarjamo še enkrat. Kdor se zanima za krasoto bohinjskih planin, naj pohiti na to potovanje. Prenočilo se bode visoko pod Triglavom na Velepolu, kjer je preskrbljeno za prenočišče in hrano. Ker se je nadéjati lepega vremena, bode sedaj, ko je polno življenja na planini, gotovo zadovoljilo vsakogar. Odhod iz Ljubljane južni kolodvor ob 5. uri 42 min. zjutraj. Listki naj se vzamejo do Škofje Loke.

— **Tečaj o zadrugi v Splitu**. Zadruga zveza ljubljanska priredi v Splitu tečaj o zadrugi, ki bo trajal od 26. do 31. julija t. l. Udeležba je dovoljena tudi nečlanom.

— **Ribiško zadrugo** so ustanovili v Vrgadi v Dalmaciji. Posebna zasluga na tem gre znanemu ljudskemu prijatelju in naprednemu ekonomu knezu Boreliju.

— **Za povzdigo pridelka ranega namiznega grozdja v Dalmaciji** bo tamošnje namestništvo izdalo podpore in nagrade v finih vrstah trt, umetnem gnojju in drugih vinogradskih potrebščinah, pa tudi v denarju.

— **Konkurenca domačemu oljkinemu olju** preti iz Azije. Zadnji čas se namreč od tam uvaža takozvano »Soja-olje«, ki bo jako škodilo domačemu pridelku olja v Dalmaciji in Primorju, ako se ne določi za uvoz »Soja« primerno visoka carina. V trgovinskem ministertvu so se v to

svrhu že vršile ankete, ki pa niso dovedle do končnega zaključka. Tovarnarji namreč predlagajo carino v višini 7 K 50 vin, zastopniki trgovskih zbornic v Dalmaciji pa 40 K. Razlika je torej velika, a upajmo, da v dobi, ko se vlada tako zavzema za gospodarsko povzdigo Dalmacije, ne bodo zopet zmagali industrijski špekulanti v škodo kmetovalca.

— **Vreme** bo baže prihodnje dni sicer nekoliko megleno, večinoma pa podnevi solčno in toplo, nagnjeno do viharjev.

— **Toča** je tudi v Istri mnogo pobila.

— **Dr. Lucger** pride od 1. do 15. septembra v Lovrano.

— **Za Rosegerjevo** ustanovo bo dal dunajski občinski odbor večji znesek.

— **Za lahko službo** prosi 17 let stari Albin Tomšič, katerega je septembra meseca prestrelila vojaška krogla. Tomšič je miren in marljiv mladenič. Blagohotne ponudbe sprejema naše uredništvo.

— **Pri občinskih volitvah v Jablani** na Notranjskem so, kakor poroča »Slovenski Narod« zmagali liberalci.

— **Iz katoliške cerkve** je izstopil v Celovcu c. kr. profesor telovadbe v pok. Jožef Lakomy, rojen 15. decembra 1851 v Olšovi na Češkem. Mož je češkega rodu, toda hud nemški nacionalec!

— **V Ameriko** potujočim naj služi v vednost, da je izdal naselniški komisar Williams jako stroge naredbe. Pred vsem mora imeti vsak potnik predno izstopi na suho najmanj 125 kron denarja v gotovini, če tega zneska nima ter tudi nima nikakega sorodnika ali znanca, kateri bi zanj to svoto založil, ga komisija enostavno vrne v domovino. Celo potovalci II. razreda morajo deloma pred izseliškega komisarja, koder morajo pokazati omenjeno svoto denarja. Kako strogo se sedaj v New Yorku postopa s potniki, naj se razvidi iz slučaja, da je samo na parobrodu flamburške družbe »Präsident Lincoln« bilo vrnjenih 220 potnikov. Samo en dan je bilo vrnjenih 700 potnikov, kateri so skoro vzprizorili revolto. Zato pa ljudstvo ponovno svarimo. Če nimate dosti denarja, pa ostanite raje doma.

— **Velika ljudska veselica v Medvodah**. V nedeljo, dne 25. t. m., v Medvodah k veliki ljudski veselici, katero priredijo tovarniški delavci iz Gorican in Medvod, na vrtu gospoda Josipa Jesiha v Medvodah. Spored: 1. Nastop slavne društvene godbe z Gorican. 2. Srečolov. 3. Šaljiva pošta. 4. Umetalni ogenj. 5. Koriandolkorsko. 6. Petje. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina 30 vin. za osebo. — K obilni udeležbi vabimo vse, zlasti tobačno delavstvo iz Ljubljane, ker je dohod in odhod glede vlakov prav primeren in je prostor, na katerem se veselica vrši, tik kolodvora v Medvodah.

— **Pogreb g. Karola Lenčeta**. Piše se nam: Dne 9. julija je Slovenec naznanil v daljni svet, da je po nagli in hudi bolezni preminul v starosti 45 let g. Karol Lenčec, posestnik in vinski trgovec v Lavrci. Dne 11. julija so ga prepeljali iz hiše žalosti po pogrebem zavodu gosp. Vidalijs v Ljubljani s pogrebom prve vrste na pokopališče v Rudnik, ter je bil položen v lastno družinsko rakev. Pokopal ga je domači g. župnik v družbi treh duhovnih-sobratov. Pogreb je bil nepričakovano veličasten, takega v tej mali župniji še ni bilo. Udeležili so se ga do malega vsi župljani in nepričakovano mnogo tujcev. Kočij eno in dvouprednih je bilo videti do šestdeset, in krasnih vencev sorodnikov in prijateljev mnogoštevilno. Dve žalostinki so mu zapeli pevci društva »Merkur«. To je dokaz, kako je bil pokojni priljubljen pri domačih in znanih. To naj bo tudi utega njegovi blagorodni gospej in čislanim njegovim sorodnikom! Naj v miru počiva!

— **Iz Gračca** se nam poroča: Šele zadnje dni tekočega tedna se je pričelo tu boljše vreme. Prej smo skoro vsak dan imeli nekoliko dežja. Vendar je bilo pa morje toliko toplo, da se je bilo možno kopati skoro vsak dan. Število tujcev vedno narašča. Iz zapisnika tujcev posnamem te številke: Leta 1905 je došlo 15. julija že 5396, letos pa je število tujcev s 15. julijem ogromno, namreč 6304. Vsak parnik pripelje novih. Gračež je postal svetovno kopališče. Tudi zdravilišče za duhovnike »Pio Lovvegno« je prenapolnjeno. Tekoči teden nas je bilo 14 Slovencev, veliko Poljakov, celo iz daljne Varšave in nekaj Čehov. Ze par mesecev biva tu nadvojvodinja Blanka s svojo visoko družino. Miadi nadvojvodiči in nadvojvodinje se cel dan zabavajo v morju in na pesku. Največ je tu Nemcev in Čehov, ki imajo svoj hotel. Da ne manjka Mojzesovih potomcev, je samo ob sebi umljivo.

— **Liberalni list »Slovenski (?) Dom«** so pričeli liberalci danes pošiljati po deželi. Zavedni Slovinci ga bodo vračali!

— **Razposlopja c. kr. okrajnega sodišča v Trebnjem** vihra bela zastava v znamenje, da so se tudi v tukajšnjih časih začele — počitnice. Lepo in prav bi bilo, da bi te počitnice dolgo trajale.

— **Za Rokodelski dom v Ljubljani** je daroval neimenovan dobrotnik v Smled-

niku 5 K. — Bog plačaj! Živelci poslenovalci!

— **Veliko repo**, tri in pol kg težko, je že zdaj pridelal posestnik Miha Jeriha v Zadvoru, p. Hrušca, kar je jako redek slučaj. Jeriha ima tudi seme za repo.

— **Semenj v Horjulju**, ki se je vršil v ponedeljek, dne 12. julija t. l. se je slajšno obnesel. Prignalo se je lepo število konj in okrog 400 glav goveje živine, kar je gotovo jako lepo število za našo malo dolino. Tudi tujcev od daleč in blizu je obiskalo v obitem številu naš prvi semenj. Tujci so se jako pohvalno izražali o naši živini ter odganjali lepo število goved seboj. Ljudstvo je bilo veselo, da se mu je vendar enkrat izpolnila že dolgo let gojena želja. Upamo, da bo tudi prihodnji semenj, ki se vrši dne 5. oktobra t. l., tako dobro obiskan.

— **Volkovi** so se v velikem številu pokazali ob kranjsko-hrvaški meji in napravljajo mnogo škode.

Znanost in umetnost.

— **Nadvojvodova pohvala slovenskega umetnika**. Nadvojvoda Rainer je obiskal te dni akademsko šolsko razstavo in posebno hvalil »nosilca vaze«, delo našega domačega umetnika kiparja Urbaničja.

Slovenskemu skladatelju H. Volariču nameravajo postaviti v Kobaridu spominsko ploščo in spomenik.

* **Muzikalije »Glasbene Matice«** za 1908/09 so v tisku in bodo obsegale: Foerster »Domovini«, Adamič »Tri klavirske skladbe«, Michl »Človeka nikar«.

* **Tretjo koroško umetniško razstavo** so te dni otvorili v Celovcu. Razstava je jako lepa; ostala bode odprta do 6. septembra t. l. Zastopano je razen boljših domačih umetnikov mnogo odličnih tujih umetnikov. Žalibog slovenskih razstavkov nismo opazili skoraj da nič, če ne štejemo par znanih koroških posili-nemcev, ki tvorijo cvet »nemškega« umetništva koroškega.

Ljubljanske novice.

Ij **Občinski svet** ima izredno sejo v torek, dne 20. julija 1909 ob šestih popoldne v mestni dvorani. V slučaju, da se pri tej seji ne bi mogel rešiti ves dnevni red, se seja nadaljuje v sredo, dne 21. t. m. ob 6. popoldne. Na dnevnem redu so poročila: o dopisu županovem glede nekaterih prememb v načrtu pravil za snučo se mestno zastavljavnico; o prizivu Ferdinanda Staudarcherja in Line Kreuter-Galletove proti naročilu mestnega magistrata glede odstranitve nemških hišnih tablic; o dopisu županovem glede namestitve mestnega inženirja; o dopisu upravnega ravateljstva mestne hranilnice glede zvišanja obrestne mere na 4 in pol odstotkov; o dopisu mestnega magistrata glede pravnega razmerja kapelice na Frškovecu, ki se ima iz regulacijskih ozirov premestiti; o dopisu mestnega magistrata glede nakupa nekega zemljišča ob novej domobranski vojašnici v svrhu otvoritve tamkaj projektovane ceste; o prošnji »Prve graške delniške pivovarne« za prodajo nekaj mestnega sveta ob hiši št. 38 na Martinovi cesti; o prošnji predstojništva dijaške in ljudske kuhinje v Ljubljani za izplačilo nedvignjene podpore za l. 1908.; o dopisu županovem glede zgradbe c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani; o dopisu županovem glede zgradbe dveh novih ljudskih šol v Ljubljani; o dopisu županovem glede razširjenja poslopja mestne višje dekliške šole; o poročilu mestnega magistrata glede regulacijskega načrta za Sv. Petra predmestje II. del; o prizivu Josipa barona Schwegla proti odloku mestnega magistrata glede nazdave podstrešnih stanovanj pri hiši št. 11 na Bleiweisovi cesti; o prizivu Antona Dečmana proti stavbenemu dovolilu Mariji Kosovi za zgradbo nove hiše v Ciril-Metodovi ulici; o prizivu Franca Medica proti odloku mestnega magistrata glede zgradbe dvorišnega trakta pri negovej hiši Elizabetna cesta št. 5; o prizivu Ivana Kregarja proti odloku mestnega magistrata glede stavbe Franca Medica na dvorišču hiše Elizabetna cesta št. 5; o dopisu mestnega magistrata glede nekaterih prememb prevozniskega reda za mesto Ljubljano; o poročilu gasilnega in reševalnega društva o delovanju v drugem četrtletju l. 1909.; o prošnji društva »Mladike« za zagotovitev učnih prostorov za njeno zasebno ljudsko šolo; o nasvetu ravateljstva mestne višje dekliške šole glede razširjenja pouka v telovadbi; o računih o porabi dotacije za šolsko leto 1908/09; o prošnji Ivana Raka in drugih za podaljšanje mestnega vodovoda do novih vil ob Cesti na Rožnik; glede razširjenja podzemeljskega elektrovodnega omrežja; o dolni spremembi regulacijskega načrta glede neke projektovane ulice na zemljišču A. Froelicha ob Dunajski cesti. V tajni seji bodo na vrsti razne osebne zadeve in poročila: o ponudbi Ljudmille Kubelkove za odkup nekega stavbišča na

zemljišču starega vojaškega oskrbovališča; o pritožbi Frana Cirmana, mesarja in posestnika v St. Vidu proti postopanju ravateljstva mestnega užitniškega zakupa, odnosno klavničnega ravateljstva glede pobiranja ogledne pristojbine; o dopisu županovem glede razmer pri električni cestni železnici ljubljanski; o prošnjah za podelitev gostilniških koncesij: Jakoba Filipa, Antona Kafježa, Matije Pleškota in o prošnji Ivana Goliasa za prenos gostilniške koncesije.

Ij **Plemiški »Kehrt euch marš«** pred okrajnim sodiščem. Danes dopoldne se je vršila pred okrajnim sodiščem veleznimiva razprava. C. kr. suplent Steblovnik toži vladnega praktikanta Karola pl. Foreggerja zaradi razžaljenja časti, sodi sodni svetnik Potrato, toženca zastopa koncipient dr. Furlana dr. Dimnik, obtoženca dr. Ambrositsch. Dne 13. junija t. l. se je vračal Steblovnik z nekega izleta okolu 11. ure ponoči po Sv. Petra cesti domov. Pred hišo Assicurazioni Generali sta stala na trotoarju vladna praktikanta pl. Foregger in Karol marki Pauluci, ki sta postavila cel trotoar in se nista hotela umakniti, tako da je bil prisiljen Steblovnik stopiti v blato in je seveda izrazil svojo upravičeno nevoljo, češ, da zahteva navadni takt, da se napravi na trotoarju pasantu prostor. Pl. Foregger je pa zakričal nad Steblovnikom: »Was, so ein Esel will auch sprechen.« Steblovnik je nato plemiča vprašal: »Wen meinen Sie damit!« Foregger pa nato zakriči: »Marš! Kehrt euch! Sie wollen mich vielleicht Anstand lehren?« Steblovnik mu mirno pojasni, da ni imel namena ga poučevati, marveč je hotel le konstatirati, koga da je menil. Foregger pa na to zakriči: »Schauen Sie, dass Sie weiter kommen, sonst haue ich Ihnen eine herunter!« Steblovnik je nato Foreggerju rekel, naj kar zamahne, a Foregger se je premislil in vprašal Steblovnika za ime. Steblovnik do skrajnosti užaljen mu je rekel, da če hoče izvedeti njegovo ime, naj gre na policijo, kjer pozve za njegov naslov. Bati se mu ni treba, da bi Steblovnik pobegnil, marveč ga mirno počaka. Foregger je res šel na glavno stražnico, se vrnil z redarjem, nakar je izvedel Steblovnikov naslov. A zdaj se pa Foregger ni hotel legitimirati, dokler ga ni pozval redar, nakar se je legitimiral. Drugo jutro je pa poslal pl. Foregger kot izzi-vatelj in žalitelj nekega ritmojstra k Steblovniku, ki pa ni ničesar opravil. — Pri današnji razpravi sta se izpočetka pl. Foregger in njegova priča marki Pauluci obnašala izživajoče in skoraj tako, kakor da smatrata svoj nastop proti Steblovniku za junaštvo. Foregger je tudi večinoma žalitev priznal, le na besedo »Esel« se ne spominja več. Priča Karol marki Pauluci tudi večinoma potrdi žalitve, a na dr. Dimnika zarolni, ko ga slovensko vpraša: »Mit mir bitte deutsch zu reden.« Seveda ga dr. Dimnik pouči, da mu marki nima ničesar ukazovati. Foregger se izgovarja, da ni izpoznal, da je Steblovnik akademsko izobražen človek, nakar dr. Dimnik pripomni, da se nekaterim ljudem še ob belem dnevu ne pozna akademična izobrazba. Toženčev zagovornik pomiga s prstom pl. Foreggerju, ki je srpo zrl vanj, ko stopi Foregger predenj, ga vpraša: »Zakaj me tako grdo gledate?« Foregger se je za to »froclarijo« pritožil pri dr. Ambroziču, ki mu je na svetoval, naj si nekoliko na zatožni klopi ohladi svojo prevročo kri. Razprava se je preložila. Pravčasno javimo kdaj se nadaljuje.

Ij **Predzrnega tatu, ki je izvršil veliko tatvino na dunajski pošti** posebno zasledujejo na progri Gradec-Ljubljana-Gorica-Trst in proti Zagrebu, ker se je odpeljal v tej smeri. Seboj je imel dva rmena kovčka. Pred odhodom je na dunajskem kolodvoru govoril gladko nemški.

Ij **Musica sacra**. V stolnici se bo izvajalo jutri v nedeljo ob 10. uri: Missa in Es, op. 78., zl. Jos. Stein, Graduale Domine, praevenisti eum, zl. Foerster, offertorij Desiderium animae ejus, zl. Fr. Ferjančič.

Ij **Umrl** je v Gradcu stric deželnega odbornika grofa Barbota, v pokojeni ritmojster Maksimilijan grof Barbo, star 74 let.

Ij **Umrla** je včeraj, na praznik karmelske Device Marije v župnišču sv. Jakoba dr. Pečjakova šestindvajsetletna sestra Ivana. Bolezen je bila kratka. Bila je večkrat prevedena in popolnoma vdana v božjo voljo, kar je ostalim velika tolažba. Pogreb bo jutri, dne 18. julija ob petih popoldne.

Ij **Slovenska Filharmonija**. Danes zvečer igra godba »Slovenske Filharmonije« od pol 7. do pol 11. ure v hotelu »Tivoli« (Pri Švicariji).

Ij **Prvi kinematograf Pathé** (prej Edison). Dunajska cesta št. 22, nasproti kavarni Evropa. Spored od sobote 17. julija do torka 20. julija: 1. Medvedji lov. 2. Pastirski-piskači. (Drama v 13 delih.) 3. Lepa Carmen. (Komično.) 4. Zločinstvo lakoživca. 5. Vojak kot pismonoša. (Jako komično.)

Ij **Nesreča na južnem kolodvoru**. Ko je včeraj proti popoldne hotel Tönniesov,

hlapec in posestnik Jožef Jakopin iz Bizo-
vika pri skladišču na južnem kolodvoru
nalagati na voz, sta konja voz potegnili
naprej, nakar je Jakopin izgubil ravno-
težje in padel pod kolo, katero mu je šlo
čez nogi in ga tako poškodovalo, da so
ga morali prepeljati z rešilnim vozom v
deželno bolnišnico.

Ij V znamenju alkohola. Snoč so se
na Ambroževem trgu spri nek delavec in
njegova žena z nekim prodajalcem kloba-
sic in njegovo priležnico ter si slednjič
skočili v lase. Palice so padale po glavah
in hrbtih, obdelovali so se s pestmi in kri-
čali toliko časa, dokler ni prišel stražnik
in napravil konca večerne zabave obil-
nemu gledajočemu občinstvu. Vzrok je
bila spopada že stara jeza in preobilo za-
vžit alkohol.

Ij Od domobrancev je bilo danes do
7. avgusta odpuščenih od vsake stotnice
18 do 20 mož na poljsko delo.

Ij Za kruhom. Včeraj se je z južnega
kolodvora odpeljalo v Ameriko 18 Slo-
vencev in dva Kočevarja. Iz Travnika se
je pripeljalo na Drenov grič v delo 29
Hrvatov.

Ij Našla je železničarjeva žena Ana
Grudnova srednjo svoto denarja.

Ij Našla se je srebrna ura z verižico.
Kdor jo je izgubil, naj se oglasi v našem
uredništvu.

Štajerske novice.

Š Šentiljski dan priredi kmetijsko
bralno društvo v Jarenini dne 8. avgusta
z gledališko predstavo, petjem, tambura-
njem in raznimi zanimivostmi. Narodna
društva v okolici se prosijo, da ta dan ne
prirejajo veselice.

Š Veliko narodno veselico priredi
»Slovensko izobraževalno društvo« in
»Mladiška zveza« v nedeljo, dne 18. ju-
lija, na dvorišču hotela »Avstrije« v Slov.
Bistrici. Spored: 1. Slavnostni govor, go-
vor dr. Ant. Medved, 2. Opomin k petju
(P. Sattner). Poje mešan zbor. 3. Igra,
igrajo mladeniči. 4. Detetu (Hrabroslav
Volarič), poje mešan zbor. 5. Igra, igrajo
mladenke. 6. Naša zvezda (A. Nedved),
poje mešan zbor. Vmes igra slovenjebi-
striška narodna godba in se vrste poučni
govori poslancev, prosta zabava s konfeti
in šaljivo pošto. Ker je čisti dobiček na-
menjen za narodne namene, vabimo vas,
pridite v obilnem številu, da bodo videli
naši sovražniki, da še živi naš slovenski
narod in da ne bo nikoli nemška B'str.ca,
kakor trdijo oni. Bistrica bo ostala slo-
venska. Začetek veselice ob 3. uri popol-
dne; vstopnina 30 vin. Na veselo svi-
denje!

Š V Ribnici na Pohorju bo ondodni g.
župnik Andrej Fišer dne 20. julija obhajal
25-letnico svojega mašništva.

Š Poroka na smrtni postelji. 7. t. m.
se je v Zavodni pri Celju na smrtni poste-
lji poročil zlatarski pomočnik Vouk z ne-
kim dekletom.

Š V imenik zagovornikov v kazenskih
zadevah vpisalo je graško sodišče g. Fr.
Kešenina, notarskega kandidata na Vran-
skem.

Š Zaročil se je v Ptuj davčni nad-
zornik gosp. F. Elsbacher z veletrgov-
čev hčerko Frideriko Hutter.

Š Lastno telovadno društvo namera-
vajo ustanoviti celjski socialisti.

Razne stvari.

Originelno oporoko je napravil v
Rumburgu 79 let stari zasebnik Franc
Nowotny. Zapustil je 50 K ondotnemu
pevskemu društvu pod pogojem, da mu ne
poje pri pogrebu in 200 K godbi pod po-
gjem, da pride k pogrebu brez glasbil.

Dunajski mestni cestni de-avci dobe
vsled sklepa dunajskega občinskega sve-
ta osemndnevni dopust.

Prvi spomenik Zeppelinovi zrakö-
plojni iznajdbi postavijo v Friedrichshaf-
nu. Na glavnem trgu bo stal masiven, mo-
numentalen vodnjak iz francoskega ap-
nenca, izvršen po načrtu monakovskega
kiparja Diamanta. Močni osrednji steber
bo bogato ornamentiran in bo nosil na
vrhu svetovno kroglo, na tej pa bo stal
deček, držeč v rokah pozlačen zrakö-
plov.

Smrt po zobni operaciji. Po plombi-
ranju zoba je izkravaval in umrl 15-letni
trgovčev sin Herbert Bichler v Št. Hipo-
litu.

Astronom Newcomb je umrl v Wash-
ingtonu star 70 let.

Telefonska in brzojavna poročila.

LOV OBČINE DOVJE.
Radovljica, 17. julija. Lov občine
Dovje je združila slovenska družba za
3115 kron. Nemci so propadli.

ŽRTEV DEFRAVDANTOVA.

Dunaj, 17. julija. Ravnatelj akcijske
družbe javnih skladišč cesarski svetnik
Josip Holzbauer se je ustrelil, ker je druž-
bin knjigovodja Lechner poneveril 150.000
kron in pobegnil.

LJUBAVNA DRAMA.

Metković, 17. julija. Iz Brna s svojo
16letno ljubimko pobegli 19letni stari dijak
trgovske šole Kropatschek je tu svojo lju-
bimko obstrelil, nakar je sebe ustrelil.

NESREČA NA CESTNI ŽELEZNICI V PRAGI.

Praga, 17. julija. Voz cestne železni-
ce je skočil s tira. Več oseb je ranjenih.

VOJSKA Z GRŠKO IN TURŠKO?

So un, 17. julija. V tukajšnjih vojaških
krogih so mnenja, da je vojska med Gr-
ško in Turško neizogibna.

ŠAH SE ODPOVEDAL PRESTOLU.

Köln, 17. julija. »Köln. Zeitung« po-
roča iz Teherana: »Včeraj ob 5. uri popol-
dan je bil sklenjen mir. Sipahdar prevza-
me vojno ministrstvo. Šah se je odpove-
dal prestolu. Za prestolonaslednika Ah-
medmirzo je imenovano regenstvo.

Teheran, 17. julija. Šah se je odločil,
da se odpove prestolu, ko mu je naznanil
ruski poslanik, da je pravočasni dohod ru-
skih vojakov nemogoč. Šah je brzojavil
ruskemu carju, da se je s svojo rodbino
podal v rusko poslaništvo pod varstvo ru-
skega carja. Mesto je mirno. Po mestu
se vrše pobratimstva vstašev s prebival-
stvom in šahovimi kazaki. Del šahove ar-
made pleni po okolici. Nova vlada bo ta-
koj preglasila ustavo.

NOVI PERZIJSKI ŠAH.

Teheran, 17. julija. Narodni zbor je
ob navzočnosti ogromnega števila ljud-
stva proglasil prestolonaslednika za šaha,
Asial-El-Mika za regenta, Sipahgara za
vojnega ministra in guvernerja v Tehe-
ranu.

**SESTANEK RUSKEGA CARJA IN DAN-
SKEGA KRALJA.**

Peterburg, 17. julija. Pri dineju sta
izrekla ruski car in danski kralj iskreni
napitnici.

**ZOPET SMRTNE OBSODBE NA TUR-
ŠKEM.**

Carigrad, 17. julija. V par dneh se se-
stane v Adanu vojno sodišče, ki bo sodilo
več valjev in paš. V par dneh bo izre-
čenih v Carigradu 20 novih smrtnih ob-
sodb. Med obsojenci bodeta tudi dva
turška generala.

ARETIRANA RUSKA OGLEDUHA.

Krakov, 17. junija. Listi poročajo, da
sta bila danes aretirana varšavska časni-
karja Bronislav Dekiert in Marian Ko-
złowski vsled suma, da izvršujeta ogledu-
štvo na korist Rusije. Pri hišni preiskavi
so našli mnogo obtežilnega materiala.
Izročili so ju deželnemu sodišču.

ŽELEZNIŠKA NESREČA PRI VILNI.

Varšava, 17. julija. V bližini Vilne je
skočil s tira tovorni vlak. 31 vozov je
razbitih. Dva železniška uslužbenca sta
ubita, eden težko ranjen.

**NESREČA PRI STRELNIH SLAVNO-
STIH V HAMBURGU.**

Hamburg, 17. julija. Pri nemških strel-
nih vajah se je sprožila po nesreči puška
strelca Schmieda iz Thuringena. Schmied
se je mrtev zgrudil.

**RAVNATELJ OBSERVATORIJA NA
VEZUVU UMRL.**

Neapoli, 17. julija. Včeraj je umrl pro-
fesor Mutencii, ravnatelj observatorija na
Vezuvu.

DELAJSKI NEMIRI V PITTSBURGU.

Pittsburg, 17. julija. Tu so se veliki
nemiri stavkajočih delavcev nadaljevali.
Policija je ranila 250 delavcev, deset de-
lavcev je aretiranih. Šest delavcev je
ustreljenih.

VELIK POTRES NA GRŠKEM.

Atene, 17. julija. Včeraj je bil po Gr-
ški močan potres. Posebno strahovit je
bil potres v okraju Elis. Mnogi kraji so
spremenjeni v razvaline. Na raznih kra-
jih so bruhnili na dan podzemski požari.
Mnogo oseb je ubitih, število ranjenih je
veliko. Vlada je v ponesrečene kraje od-
poslala šotore.

Atene, 17. julija. Okolu Havarija je
potres porušil več mest. V mestu Havari
je porušenihi 400 hiš.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta 17. julija

Pšenica za oktober	13.97
Pšenica za maj 1910	14.09
Rž za oktober 1. 1909.	10.18
Oves za oktober	7.76
Koruzza za julij 1909	7.90
Koruzza za maj 1. 1910	6.97
Efektiv: — — — — —	

Družinsko posestvo

v Ptuj, obstoječe iz vile v krasni legi, tik ljud-
skega vrta z 8 sobami, 1 kuhinjo, 1 širambo, ko-
pališčem in angleškim straniščem, sobo za posle in
in 2 verandama s pripadajočimi gospodarskimi
poslopji, sadnim vrtnom za hišne potrebe, travnikom
in poljem, vse skupaj 19 a, orala, dalje studenec (28 m
globok) pri hiši (letni davek 56 K) se takoj proda
za 44.000 K. Nadaljnja vprašanja prosi poročnik
Josip Stepec v Sežani. 1978 1-1

1979 **Zahvala.** 1-1

Globoko ginjeni izrekamo svojo naj-
toplejšo zahvalo za dokaze preljubez-
nivega sočutja povodom smrti našega
iskreno ljubljenega sina, oziroma brata,
gospoda

Rudolfa Sartory-ja
uradnika »Gospodarske Zveze« v Ljubljani.

Najsrečnejša zahvala za darovane
vence, za obilno udeležbo pri pogrebu,
prijateljem in znancem.

Posebno se zahvaljujemo č. g. žup-
niku Aljažu na Dobjem za zadnjo to-
lažbo, slavni »Gospodarski Zvezi«
gg. uradnikom »Gospodarske Zveze«,
posebej g. Volta, blagajniku »Gospo-
darske Zveze«, rodbini Knafličevi, gos-
pe Mariji Hajner, Mariji in Ivanki
Rabič in Margareti Novak. Iz Moj-
strane sploh vsem, ki so kakorkoli to-
lažili izkazali pokojniku zadnjo čast,
najsrečnejša zahvala.

Redbina Sartory.

Meteorološko poročilo.
Vilna n. morjem 305.2 m, sred. tlačni tlak 736.9 mm

Č	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiju	Velikost vetra	Oblač- nost	Padevina v 24 urah v mm
16	9. zveč.	736.9	18.2	brezvetr.	jasno	
17	7. zjutr.	37.9	13.2	sl. jzah.	del. obl.	0.0
	2. pop.	37.7	25.4	sl. jug.	del. jasno	

Srednja včerajšnja temp: 18.4°, norm 19.8°.

Na prodaj je dobro ohranjen

otročji voziček

po jako nizki ceni. Več se poizve na Du-
najski cesti 69, I. nadstr. 1981 1-1

Išče se dobro izurjen 1951 2-1

konjski kovač

pod zelo ugodnimi pogoji. Več se poizve
pri Jožefu Gorišek, Zatična Dolenjsko.

Trgovskega vajenca

ki ima veselje do špecerijske
trgovine in je več slovenskega
in nemškega jezika, iz dobre
hiše, v starosti 14 do 16 let
sprejme takoj 1680 (1)

Ignac Sitar, trgovec v Toplicah, Dol.

Izprašanega strojnika

sprejem v službo s 1. avgustom t.l. Sta-
novanje prosto. I. Zabret, parna opekarna,
Bobovek pri Kranju. 1932 2-1

Stranski zaslužek.

Zastoj dobe gospodje in gospe prospekte o pis-
menih delih. »Adressenverlag Gruss« Köln 88.
1877 1-1

Trgovina s špecerijskim blagom

dobro vpeljana, sredi Ljubljane, se radi dru-
žinskih razmer takoj proda ali pa pod ugo-
dnimi pogoji da v najem. Natančneje na
Poljanski cesti 7. 1952 3-1

Bencinmotor

30 konjskih sil, tri mesece rabljen, se za
nizko ceno proda. — Kje, pove iz prijaznosti
upravnistvo. 1936 6-1

Lep hlev

za dva konja in dve šupi s podstrešjem za
krmo se takoj odda. — Več pri D. Rovšku,
fotografu, Kolodvorske ulice 35. 1774 (1)

Hiša

stara 2 leti, sredi Rožne do-
line št. 203, s 4 stanovanji,
pripravna tudi za prodajalno
se proda po nizki ceni. —
T. Čeh. 1687 (1)

Gospodarsko društvo

v Bermu p. Pazin, Istria
posreduje brezplačno pri pro-
daji svojih udov. Cena je
nizka. Vino je bele, rdeče in črne boje;
kakovost izborna. 623 (3)

Ženitna ponudba.

Učitelj, krščanskega mišljenja,
30 let star, v dobri službi na
Štajerskem, želi v surho ženitve
znanja z resno vzgojeno, pošteno
gospodično, staro 20 do 24 let.
Nekaj premoženja se želi, vendar
je glavni pogoj neomadeževana
preteklost. Dopisi, tudi anonimni,
event. od staršev ali varuhov pod
šifro »Dealist 30« do 22. julija
na upravo »Slo-
venca« v Ljubljani.
1891 3-1

Sodi.

Več vrst sodov ima naprodaj A. REPIČ,
sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 1810 52-1

Učenko

ki je večja nekoliko nemščine in je dobrih
starišev sprejme v trgovino z mešanim
blagom Ivan Žargi, trgovec Kamnik.

**Kavnekar so izšle nove dvo-
stranske slovenske plošče!**

Gena 4— krone
in po 2 K 50 v.
Velika zaloga
gramofonov od
25 kron naprej.

Dobi se tudi na
mesečne obroke.
Zato zahtevajte
tako brezplačno
cenike gramofonov
in raznih plošč.

Fr. P. Zajec urar in optik
Ljubljana, Starl trg 26

V vročem letnem času
je priporočati dobro in ugajajočo
osveževalno in mizno pijačo
pripravno za primešanje vinu, konjaku ali sadnim
sokovem, za to opozarjamo na

MATTONI
GISSHUBLER
alkalična kislina

Ta pijača vpliva ohladilno in oživajoče, vabuja
slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je
ta pijača pravo kreplilo. (VIII.)

Izvirak: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
špecerijskih prodajalnicah in trgovinah s jestvinami
in vinom.
Zalogo pri Mihael Kastner-ju, Peter Lasniku in
Andrej Šarabonu, Ljubljana. 114 52-49

Sprejme se

Jermenarski vajenec

Več se izve Poljanska cesta 49. 1975 1-1

D. Aug. Levičnik

se je povrnil z vojaških vaj
in zopet ordinira. 1-1

1976

Razglas.

Okrajna bolniška blagajna v Postojni
naznanja da se bo vršil

dne 25. julija t. l. ob 11. uri dop.
v občinski pisarni v Postojni

drugi občni zbor

z dnevnim redom razglašenim dne 20. ju-
nija t. l. po županstvih postojnskega pol. okraja.

Okrajna bolniška blagajna
v Postojni, dne 14. julija 1909.

1967 1-1 Načelnik: M. Šeber.

Pri naročilu dveh zavojev franko.

Edina izborna priložnost za nakup za trgovce manu-
fakturnega blaga in za krošnjarje. Razpošilja se tudi
zasebnikom.

40 — 45 m ostankov samo za 15 kron.

Blago za bluze (angl. cefir) 80 cm širok, najno-
vejši, krasi vzorci.

Modrega cefirja za obleke, bluze in srajce.

Kanafas za posteljne prevleke, živahne barve.

Oksford za moške srajce zelo trpežne kakovosti.

Krizet za spodnja krila v temnih in rdečih barvah.

Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in
domače obleke.

Dolgost ostankov 6—10 m z jamčeno brez napake, pe-
rilni in najboljše kakovosti.

Ako ne ugaja se denar takoj vrne in zavoje se
vzame nevrnjen nazaj.

Najmanjše naročilo 1 zavoje 40—45 m K 15— po povzetju.

Po želji se tudi sortirajo.

Tkalnica R. HORNER, Nachod, Češko.

Dalje ponudim prve vrste vporabno za najfinejšo pe-
rilo in opreme za neveste obeljeno rumbarško platno

in obeljen gradl za spodnje perilo 40 m po želji

sortirano za K 18-50. 1413 10-1

Sprejme se izurjena

prodajalka

manufakturne stroke za trgovino v
Ljubljani. Naslov pove upravništvo
„Slovenca“.

1949 2-1

Št. 705 Flobert Teschin „WARNARD“.

kaliber 6 ali 9 mm z močno robato cevjo, dolgost

1 meter, za streljanje z zrnji

in kroglicami, teža 1 3/4 kg kron 14—.

Pošilja se le po povzetju. — Ilustrovani ceniki o

1113 orožju zastoj in franko. (1)

Franc Dušek, orožarna, Opočno 89, Češko.

Hiša na prodaj!

V lepem prijaznem kraju v Št. Rupertu na
Dolenjskem je naprodaj pod ugodnimi po-
goji lepa enonadstropna hiša tik župne cerkve,
pripravna za prodajalno in gostilno. Kdor
je resen kupec naj se do 27. t. m. oglasi
pri Ivanu Škufca v Dragi pri Višnji-
gori oziroma drugi dan 28. t. m. na dražbi
v Št. Rupertu.

1956 5-1

Zasebniki
Trgovci
Krošnjari

naj ne zamude ugodne prilike
za naročbo

ostankov

naravnost iz tkalnice!

1884 Posebna ponudba: 12—1

40 met oksforda za srajce, cefira za obleke,

plave tkanine za predpasnike in bluze. Prima

kakovost, pristno barvano le K 18-40.

40 met. rumbarške tkanine, kreas-pl

nafasa, z jamčeno prima kakovost, p

le K 18-40. 1 kos 150/200 cm rjuh, zaji

platno, brez konkurence, za le K 2-25. P

40 cm široke, 1 m dolge, za samo 32 v.

1 dvanajstotica robcev z atlas-robom K 1-25.

Pošilja se po povzetju. Kompl. zavoje 5 kg

povsod franko. Za neprimerno denar nazaj in

se povrne tudi poštnina, torej nikak riziko.

Prosim, da se ne zamenja moja trdka s po-

dobno se glasečimi, ki pošiljajo neporabno

blago, ne vračajo poštnine pri vrnjenem blagu,

in so le kramarji. — Obrne naj se vsak na

Julija Müllerja tkalnice, Heřm. Městeč, Češko.

1962 3-1

V najem se oddasta

skladišče in hlev za konje
z dvoriščem vred v Novem Vodmatu,
posebno pripravno za ljubljanske trgovce.
Več se poizve pri lastniku ravnotam št. 37.

Stoj prijatelj!

1063 Predno kupiš ali izposodiš

klavir ali harmonij

potrudi se še k rodoljubu, edini narodni trdki

ALFONZ BREZNIK Gradišče 11

(mestna hiša)

Prepričaj se o blagostojnosti in najtrpežnejši konstrukciji

mojih instrumentov iz prvovrstnih najboljših tvmic.

Najcenejša najemnina!

Jamstvo deset let!

Kot strokovnjak in učitelj Glasb. Matice jamčim za vsak
instrument, ki sem ga preizkusil sam. — Zlasti priporočam
Hörl-Helzmannove planine, ki so neprekosljivi. Prodaja proti
ceniku z izrednim popustom tudi na najmanjše obroke brez zadnja.

Kupi se že rabljen

sobni stol

na kolesih in peresih za bolnika s klosetom
ter usnjato prevlakto ali tudi voz z zgoraj
omenjenimi stvarmi. Ponudbe na upravo
„Slovenca“

1867 4-1

GOSPODIČNA

se takoj sprejme k trem odraslim otro-

kom. Ponudbe na upravništvo tega lista.

1974 2-1 Karol Planinšek.

HOTEL „UNION“

od sobote 17. do vštrevši
torka 20. julija 1909

Gostovanje I. budapeštanske orfejske družbe.

Ravnateljstvo L. Schallek

pod vodstvom slovitoznane komika Turl Pauly-ja

poleg prvovrstnih umetniških močij. Proizvajali se bota dve izvirni

budapeštanski šaljivki.

Začetek ob 8. uri.

Vstopnina 1 krono.

1973 1-1

Vsaka slovenska kuharica
naj uporablja
?

1965
4-1

Za letovišče ali v najem se odda takoj

hiša v Šmarci

blizu Kamnika. Štiri sobe, velika
klet, kuhinja, podstreha in lepa drvar-
nica. Od septembra naprej tudi vrt
in njive. Ponudbe pod šifro »I. B.«
na upravo „Slovenca.“

1832 3-1

Lepo posestvo

ki obsega 26 oralov, in sicer travnikov, njiv,
hoste, vinograd s shrambo, nekaj že z no-
vimi trtami nasajeno, in nekaj pašnika, na
katerem se lahko redi osem glav živine.
Poslopje je v dobrem stanu ter je oddaljeno
tri četrt ure od postajo Mirne na Dolenjskem,
(pri Trebnjem). Prodaja se radi slabih dru-
žinskih razmer in se ceni 14.000 K. Več
se izve pri lastniku Jožefu Rometu na
Kozjeku pri Št. Rupertu na Dolenjskem.

1969 2-1

Kupi se dobro ohranjena

1966 2-1

otročka postelj

Pismene ponudbe pod K. T. na upravo „Slovenca.“

1972 1-1

Vodstvo hotela „Union“

si dovoljuje sl. občinstvu vlijudno
naznaniti, da toči izrecno samo

pilzenski urkvel in bavarsko temno pivo

Z odličnim spoštovanjem Ivan Bračič, ravnatelj.

1972 1-1

Naznanilo.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da izdelujem v svoji novi, največji in
po najmodernejšem sistemu urejeni tovarni na Kranjskem za upognjeno
pohištvo in deščic (parket)

Stole, različne vrste od priprostega do najfinejšega izdelka
mize, naslonjače, gugalnike, pisalne fotelje, obešalnike,
mize v vsaki velikosti, vrtno stole, stole za glasovir i. t. d.

Imam vedno veliko zalogo bukovih in hrastovih na
par prepariranih deščic. Parket po najnižjih cenah.

Na zahtevo pošljem moj ilustrovani cenik zastoj in franko.

Ivan Bahovec

tovarnar na Duplici p. Kamnik.

1971 (1)

Hotel Tivoli.

1970 1-1

Danes soboto
dne 17. julija koncert

celotne „Slov. filharmonije“.

Začetek ob 6. uri zvečer. - - - Vstop prost.

Pilzenski prazdroj. Marčno pivo. Naravna vina. Izborna kuhinja.

K mnogobrojni udeležbi najljubše vabi

Ivan Kenda.

Zvezda

s križem

MAGGI-jeve

kocke za govejo juho

so neprekosljive

1937 b

1 kocka za 1 krožnik (1/4 litra) 6 vinarjev.

Pri nakupu pazi naj se točno na ime MAGGI kakor tudi na varstveno znamko (zvezda s križem). Druge kocke niso MAGGI-jeve.

Naznanilo.

Sl. občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzel s 1. julijem t. l. staroznano

trgovino z usnjem

in čevljarскими potrebščinami g. J. Kunčiča Ljubljana, Sv. Florijana ul. 5.

Vodil jo bom na strogo solidni podlagi in v splošno zadovoljnost cenj. odjemalcev.

Za blagohotno naklonjenost se priporoča 1905 3-1

Fran Vehovc, lastnik tvrdke J. K.

Razglas.

Pri c. kr. železniško vzdrževalnem odseku Ljubljana II odda se za leto 1909., oziroma tudi za prihodnja leta rezanje na železniškem zemljišču proge Ljubljana—Grosuplje—Rudolfovo—Straža Toplice in Grosuplje—Kočevje

rastočih vrb v najem

na podlagi pogodbe, sklenjene s c. kr. državnoželezniškim ravnateljstvom v Trstu. Kolkovane ponudbe naj se uložijo do 30. julija 1909 pri c. kr. železniško-vzdrževalnem odseku Ljubljana II, Erjavčeva cesta št. 4. I. nadstropje. Istotam so na vpogled pogodbeni pogoji.

C. kr. železniškovzdrževalni odsek Ljubljana II
dne 10. julija 1909.

Prost ogled!

Prilika je zelo ugodna samo proti takojšnjemu plačilu.

Do 1. avgusta t. l. prodaja pod ceno. Več vrst platnenega blaga, prtov, prtičev, žepnih robcev, kravaf, švicarskih vezil, nogavic in perila.

Anton Šarc, Sv. Petra cesta 8
izdelovanje perila in oprem za neveste.

1767 1

dina zaloga izvirnih

Ameriških čevljev

Avstr.-ameriška zaloga čeljev v Ljubljani.

Poleg kavarne „pri Slonu“. Pazite natančno na firmo.

2825 26-

POZOR! POZOR! POZOR!

Najstarejša prevozna tvrdka v Ljubljani

Jurija Jankoviča naslednik 1110 (1)

MARTIN LAMPERT, Kolodvorska ul. 31

se priporoča slav. občinstvu v Ljubljani in na deželi za prevažanje raznovrstnega blaga, kakor tudi za vsakovrstne selitve s posebnim novonabavljenim modernim vozom. Cene zmerne! Postrežba najtočnejša!

Pozor!

Pozor!

Priporoča se slavnemu občinstvu v mestu in na deželi nova modna trgovina

Peter Šterk

Stari trg št. 18 Ljubljana Stari trg št. 18

kot zelo solidna za nakup raznega modnega blaga.

Velika zaloga moškega ženskega in otročjega perila, najmodernejših bluz, spodnjih kril, modercev, predpasnikov, rokavic, nogavic, ovratnikov, zavratic, šerp, pajčolanov, otročjih oblek, svile za bluze in nakite, svilne trakove, posamentrije, čipke, slinge in vse potrebščine za šivilje, kakor tudi velika zaloga najmodernejših in najboljših moških klobukov, čepic in slamnikov, vse po najnižji ceni.

1495 1

Največja slovenska tvrdka za obuvala Združeni čevljarji v Ljubljani 14 Wolfove ulice 14

priporoča slavnemu občinstvu v njegovo lastno korist to domače podjetje, ki je že več let v posesti svoje lastne zaloge vseh vrst surovin in k stroki spajajočih potrebščin ter je kot tako edino sposobno vstreti vsem zahtevam.

Velika zaloga lastnega in tujega izdelka za gospode, dame in otroke v poljubno najmodernejših oblikah.

Naročila po meri in okusu se po želji, ravnotako tudi popravila z vso skrbljivostjo izvršujejo. — Zunanja naročila točno proti poyzetju. — Ceniki zastonj.

Filijalka: Stari trg št. 28.

1133 1

POZOR!

Slovenska modna trgovina

SLOVENC!

2977

modni salon za **moderne damske klobuke**

52-1

A. VIVOD - MOZETIČ, LJUBLJANA

Stari trg 21, filijalka v KRANJU na Glavnem trgu se najvdanejše priporoča veleocenjenim damam.

SVOJI K

Klobuke sprejemam v popravilo.

SVOJIM!

Ivan Jax in sin
Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa iz prvih tovarn Avstrije:
Dürkopp, Styria (Puch), Waffelnrad.

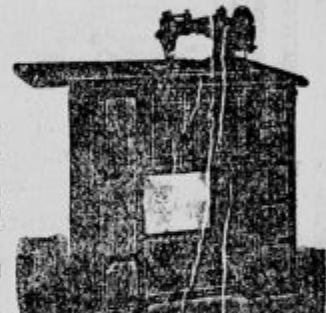
Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Vezenje poučujemo brezplačno.

**: Adlerjevi :
pisalni stroji.**

Ceniki zastonj in franko.

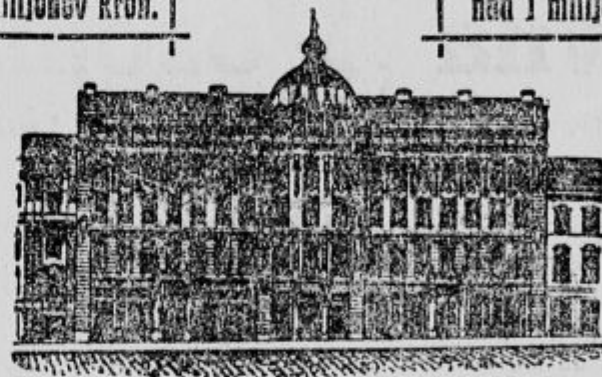

**Najbolj varno naložen denar
je v slovenski**

Mestni hranilnici ljubljanski.

Stanje hranil. vlog:
nad 35 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
nad 1 milijon kron.

Za varnost denarja jamči in je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Zato vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4 1/4 % ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovavje prenehalo.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, in ga vlagateljem ne zaračuni.

Denarne vloge in knjižice se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Posoja se na zemljišča po 4 3/4 % na leto. Z obrestmi vred po plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Kdor pa plačuje 6 % izposojenega kapitala, pa poplača dolg že v 33 letih. Dolžnik pa more svoj dolg tudi poprej poplačati, ako to hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Hranilnica se nahaja v lastni palači v Prešernovi, prej Slonovi ulici št. 3, nasproti frančiškanskemu kloštru.

Betonsko podjetje

Tovarna cementnih izdelkov, umetnega kamnja in marmorja.

ZAJEC & HORNLJUBLJANA, Dunajska cesta št. 73,
Filijalka na Pešati, pošta Dol pri Ljubljani

Priporočamo bogato zalogo umetnega kamnja: **cevi**, okrogle in ovalne, (patent Kielberg zastopstvo za Kranjsko), **stopnice**, (najelegantnejši vzorci, brušene in polirane), **mozaične**, kakor tudi hidravlično stisnjene **metallique-plošče** za tlakove za cerkve, veže, kuhinje, hodnike, trotoarje v raznih barvah in vzorcih, podboje, križe, nagrobne spomenike, okvirje, postamente, balustrade, ornamente, facade i. t. d. — Opozarjamo posebno na prekrasne plošče iz **umetnega marmorja** (Carralith-patent) za obhajilne mize, oltarje, za prevleko lisen, stebrov i. t. d. Gospode interese, zlasti preč. duhovščino in stavbinske mojstre vabimo najljubše, da si ogledajo na licu mesta blago.

979 CENIKE IN VZORCE POŠILJAMO RADE VOLJE NA ZAHTEVO.

845 52-1

Največja in
najstarejša

tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avg. Dreise v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana.

Priporočamo se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na
štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Župniščem, samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago.

Za košnjo priporočamo najboljše
ameriške kosilne stroje **Mc. Cormick**

2737

kateri so ne samo po izreku enega samega, nego na Kranjskem že od več sto posestnikov, ki te stroje že več let uporabljajo kot najboljše in za naše kraje najpripravnejši spoznani. Vsakdo naj se torej sam prepriča in kupi le kosilni stroj

Mc. CORMICK.

Opozarjamo posebno na naše nove nože z gostimi zobmi, ki posebej globoko režejo, za nizko in redko travo.

Edini zastopniki za Kranjsko: Karol Kavšeka nasled.

SCHNEIDER & VEROVŠEK, Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Skupna rezerva sklepom

1907 čez stotisoč kron.

Upravno premoženje sklepom

1907 3 milijone šeststotisoč kron.

Zadružnikov čez 550.

Glavna Posojilnica

registr. zadruga z neom. zavezo v Ljubljani,

pisarna na Kongresnem trgu št. 15. nasproti nunske cerkve obrestuje hranilne vloge po

4³/₄ 0/0

t. j. K 4-75 na vsacih 100 kron, takoj od dneva vložitve, pa do dneva dvige brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Uradne ure od 8. do 12 dopoldne in od 3. do 6. popoldne.

Tekoči račun v Avstro-ogrski banki v Ljubljani.

3418

Račun pošne hranilnice št. 49086.

Telefon št. 135.

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko za prava Puch-kolesa:

„Specijal“ Puch-kolesa K 150.—

„Curier“ kolesa „ 115.—

Najboljše pnevmatike Reithoffer-jeve. — Najnovejši

šivalni stroji od K 66.— naprej. (1)

Za prekupevalce ista cena, kakor v tovarni!

Ker prodajam brez potnikov, vsled tega vse blago veliko ceneje.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Z odličnim spoštovanjem

FR. ČUDEN

urar in trgovec v Ljubljani.

Skrivnosti harema

niso tako zanimive, kakor pa naši platneni in bombaževinasti vzorci cefira, damasta, kanevasa, platnine, oksforda itd.

Izvolite poskusiti!

in naročite 6 komadov rjuh, obeljenih 1^a brez šiva 150/200 cm velikih K 13-50. — Tkalnica 1695

bratov Krejcar, Dobruška 9180, Češko. (1)

Vzorci vseh vrst blaga zastoj in franko.

Vzorci vseh vrst blaga zastoj in franko.

::: Največja zaloga :::

moških in deških oblek

A. Kunc

Ljubljana, Dvorni trg 3 ::: Podružnica:

Novo mesto, Glavni trg.

1422 100 -1

Termalno in močvirno kopališče

STUBIČKE TOPLICE, HRVAŠKO

Postaja Zabok in postajališče Zagorske železnice „Stubičke Toplice“.

Sezona od 1. maja do 30. oktobra.

Termalni vrelci 53° C toplote in močvirne kopelji so prav posebno primerni proti trganju, revmatizmu, ischiji, dalje ženskim boleznim, kroničnim katarom, eksudatom, nervoznosti, kožnim boleznim, ter tudi za rekovalence. — Najboljša uporaba studenskega blata, podobno francovarskemu močvirju. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godba. Krasen gozdni park, najlepša okolica. Najceneja brezkonkurenčna prav dobra prehrana in bivališče.

Zdravljenje s svetlobo.

Sobe od K 1.— nadalje. Pojasnila in prospekte daje kopališka uprava v Stubičkih Toplicah, Hrvatsko. Pošta Zabok, brzojavna postaja Stubica. Interurbanska telefonska postaja.

1049 1

1139 1

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

Zarezano strešno opeko prve in druge vrste, z jamstvom
za nje trpežnost skozi pet let

iz lastne nove, moderno opremljene parne opekarne na Viču pri Ljubljani, in opeko za zid, dalje stavbni kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči, pri

L. Knez-u v Ljubljani.

Domače slovenske tvrdke.

Brivci.

Franc Zajc, brivec, Ljubljana, Dunajska cesta šte. 12.

Kelšin Stanko, brivec, Kopitarjeve ulice 1.

Konfekcije.

Čik Marija, trgovina z izgotovljeno obleko Mestni trg 9.

Gričar & Mejač, zaloga obleke, Prešernove ulice 9.

Lekarne.

M. Ph. Čižmár Josip, lekarna pri zlatem orlu, Jurčičev trg.

Ph. Mr. Leustek-lekarna poleg jubilejnega mostu.

Lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven rotovža.

Manufakturno blago.

Česnik Janko, „Pri Česniku“, manufakturna in modna trgovina. Stritarjeve (Lingarjeve, ulice.

Kessler Ign., trgovina z manufakturnim blagom, Pogačarjev trg.

Lenasi & Gerkman, trgovina s sukninim blagom, Stritarjeve (Špitalske) ulice. (Glej inserat).

Pri sv. Cirilu in Metodu, lastnik Iv. Miklavc, Lingarjeve ulice 1.

Skaberné A. & E., trgovina z manufakturnim blagom na debelo in drobno, Mestni trg 10.

Souvan Franc Ksav., manufakturni trgovini na drobno, Mestni trg nasproti mestn. magistrata.

Souvan Franc Ksav., manufakturna trgovina na debelo, Francovo nabrežje za vodo.

SOÜVAN FRANC, SIN manufakturna trgovina na debelo, Mestni trg št. 23.

SOÜVAN FRANC, SIN manufakturna trgovina na drobno, Mestni trg št. 22, v stari Souvanovi hiši.

Urbanc Feliks, trgovina z manufakturnim blagom na debelo in na drobno, Miklošičeva c.

Urbanc Feliks, trgovina z manufakturnim blagom Pod trančo šte. 2.

Modno in mešano blago.

Sinkovic A. dedič, modna trgovina, Mestni trg.

Žargi Sv. Petra cesta št. 2. Velika izbira raznega perila, kravati itd. in potrebščin za krojače in šivilje. „Pri nizki ceni“.

Zorec Franc, trgovina z mešanim blagom, manufakturno in potreb. za šivilje, Sv. Martina c. 23.

Oprema za neveste in ženine.

Alešovec Marija, opreme, perilo za gospe in dame, učilišče za šivanje perila, Poljanska cesta šte. 22.

Posojilnice.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice, sprejema hranilne vloge in daje posojila, Dunajska cesta št. 18.

Ljudska posojilnica Miklošičeva cesta 8. — Glej inserat.

Vzajemno podporno društvo, Kongresni trg 19 Glej inserat.

Obrtno pomožno društvo r. z. z. o. z. v Ljubljani obrestuje hranilne vloge po 4 3/4% od dne do dne, brez odbitka rentnega davka in daje posojila proti menici in vknjižbi.

Specerijsko blago.

Babič Franc, zaloga specerijskega blaga, špirta, žganja, moke, otrobov in koruze na drobno in debelo, Dolenjska cesta št. 2.

Berjak & Sober, trgovina s spec. blagom in žganjem, Vodnikov trg 2.

Mencinger T., trgovina s spec. blagom in delicatesami, Sv. Petra cesta št. 37. in 42.

Zorec Franc, trgovina z mešanim blagom in moko, Sv. Petra cesta 21.

Urarji in zlatarji.

Čuden Fran, trgovina z urami, zlatino in srebrno Prešernove ulice.

Krapež Milko, urar in trgovec z zlatino in srebrno, Jurčičev trg 3. Glej, inserat.

Suttner H., urar in trgovec z zlatino in srebrno, Mestni trg, nasproti rotovža.

Vilhar Luka, urar in trgov. zlatnine, Kopitarjeve ulice 4. Glej inserat.

Zajec Fr. P., optik, urar in trgovec z zlatino, srebrno, gramofoni in ploščami, Stari trg 26.

Usnje.

Kregar K. A., trgovina z usnjem in čevl. potrebščinami, Sv. Petra cesta šte. 2.

Mally Fran, trgovina z usnjem, Resljeva cesta 2.

Razne tvrdke.

Arko Matko, trgovina z lesno, pletarsko in sitarsko robo, zaloga otroških vozičkov, žime, morske trave, Semeniško poslopje.

Bischof Rudolf, slaščičarna, Židovske ulice.

Brata Hlavka zaloga kirurških in ortopedičnih predmetov, Prešernove ulice

Brata Eberl črkoslikarja, stavb. in pohišt. plesk. lakirarja in prodaja oljnatih barv, Miklošičeva ul. 4.

Jager Toni, trgovina ročnih del, Židovske ul. 5.

Kollmann Fran, zaloga porcelana in steklenine, Mestni trg.

Krejčič A., krznar in zaloga klobukov, Kongresni trg.

Katoliška bukvarna, knjigarna, umetnine, antikvariat, Pred škofijo 5, poleg stolnice. — Glej inserat.

Knjigoveznica katol. tisk. društva, Kopitarjeve ulice 6, II. nadst.

Mally Fr. & dr., parna opekarna, Resljeva c. 2.

Meršol F., trgovina modnega blaga, vezenin, predtiskarja, Mestni trg 18. Glej, inserat.

Puh Josip, polaganje parketov, Gradaške ul. 20.

Pristou Filip, slikar za napise, črke in grbe, Prešernova ul. 50.

Prodajalna „Katoliškega tiskov. društva“, Kopitarjeve ulice 2.

Rebek Josip, ključavničarski mojster, Francovo nabrežje 9.

Remic Franc, glavno zastopstvo kr. povl. zagreb. bačke tvornice likera, preje Franjo Pokorny, Zagreb.

Restavracija Avg. Zajec, Sodnijske ulice 6.

Sax Fr. domača elektrotehnična obrt, Gradlšče 17.

Stupica Fr., trgovina z železnino, poljed. stroji in cementom, Mar. Ter. c. 1 poleg Figabirta in Ančnikovega skladišča. Glej inserat.

Tehnična pisarna K. Holinsky, arhitekt in stavbenik, Šelenburgove ulice 4, II. nadst.

Treo Simon, stavbena tvrdka, Sv. Petra c. 25.

Vodnik Alojzij, kamnoseški mojster, Kolodvorske ulice.

Vrečko Ivan, trgovina s papirjem, Sv. Petra cesta 31.

Žibert A., največja zaloga čevljev domačega izdelka, Prešernove ulice.

Opazka: Ako se oglasi vsaj dve tvrdki ene vrste, dobila poseben oddelek.

Fr. Merhar

stavbeni in galanterijski klepar

Ljubljana, Tržaška cesta 2

se priporoča slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini v izvrševanje vseh v njegovo stroko spadajočih del, posebnost pa 1790 6-1

pokrivanje streh in cerkvenih zvonikov.

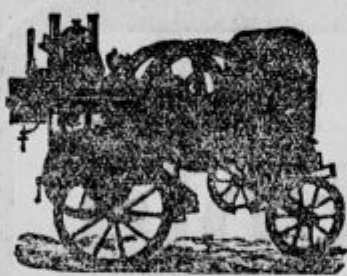
Naročila za vsa nova dela kakor tudi popravila, ki se izvršujejo točno in po najnižjih cenah, se sprejemajo v delavnici na Tržaški cesti št. 2.

Vinske sode

iz hrastovega lesa in sicer:

30 komadov od	6 do	8 hektov
10	15 do	18
1	30	1
1	50	1
1	60	1

oddaja po primerni ceni M. Rosner & Co: 295 v Ljubljani. 156-1

1311 12-1

BERNHARDT-OVI Petrolin- lokomobili in motori

Lokomobili od 3 do 20 konjskih sil
Motori od 1 do 50 konjskih sil

Obratni stroški 5 — 6 vin. za konj. silo in uro.

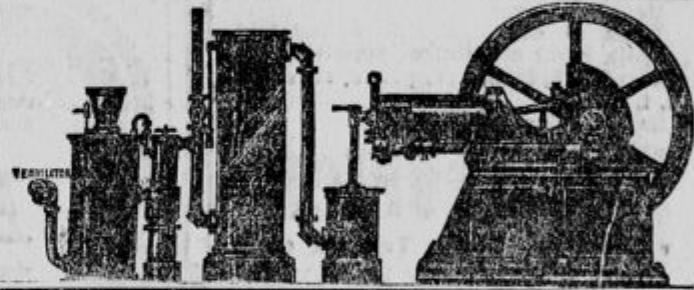
Nobenega dima, nobenih saj, nobenega smrada, nobenega izprašanega strojnika, nobena nevarnost za eksplozije ali ogenj, nizki nabavni stroški, se lahko postavijo v bivališčih, ni potreba nobenega dimnika. Pripravljeni za takojšnji obrat.

Najcenejša obratna moč za izvrševanje obrta, poljedelstva in industrije.

Ponudbe z ugodnimi plačilnimi pogoji. — Ceniki in naslovi na ogled poslanih strojev na zahtevo na razpolago.

C. kr. priv. tovarna za motorje in stroje **G. Bernhardtovi sinovi Dunaj XII./2**, Schönbrunnerstrasse št. 173, Sl.

Zastopnik: **J. MIKULA**, inžener, sodnijsko zapriseženi cenilec, Ljubljana, Cigaletove ulice 7.

Plinove sesalne-motorne naprave

10 do 100 konjskih sil, obratni stroški 1 do 3 v za konj. silo in uro.

Tovarna

za čevlje

F. L. POPPER, Chrudim, Češko.

Izdelek nedosežen glede trpežnosti, elegancie in priležnosti torej najboljši izdelek monarhije, kar priznavajo vsi merodajni strokovnjaki. Naj torej nikogar ne premotijo hvalisanja z drugih strani, vsak naj kupi le čevlje z znamko F. L. P.

Edina prodaja za Kranjsko:

JULIJA STOR, Ljubljana, Prešernove ul. 5.

Znamka F. L. P.

Znamka F. L. P.

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. — Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Moravski Zumburg, Müdling, Novi Jičín, Plzeň, Praha, Liberec, Cvitava.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev.
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

IGNAC FOCK V KRANJU

paro-tovarna za milo, surovi margarin, kristalno sodo in stearinske sveče

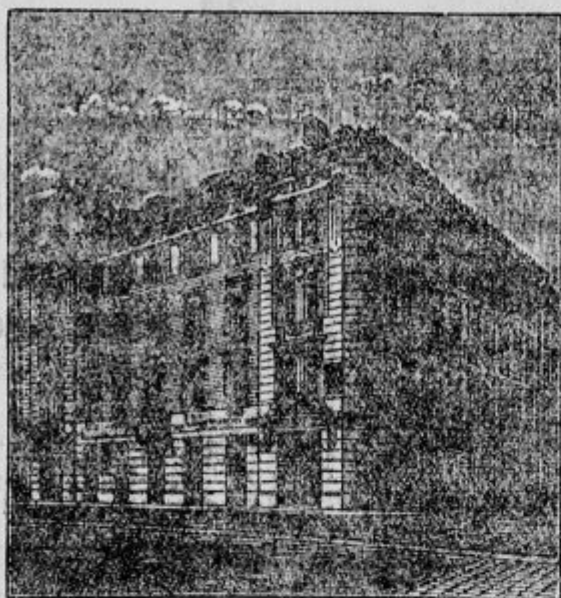
Častiti duhovščini priporočam stearinske sveče za cerkveno rabo z znamkami „EXCELSIOR“ in „SUPERIOR“.

priporoča mila vseh vrst, toaletna mila, glicerinska in jedrnata, stearinske sveče znamki „ELEKTRA“ in „SOLNCE“, posebno pa milo v prid „družbe sv. Cirila in Metoda“ z znamko: 20. IX. 08 in blagovestnikov ki je produkt moderne kemije zato neprekosljivo blago.

Največje in najstarejše slovensko podjetje!

Ustanovljena leta 1882.

Telefon šte. 185

Telefon šte. 185

Ustanovljena leta 1882.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem združnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti šte. 1b

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa nad K 71,417.344-75

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi hranilne vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908 nad K 17,102.911.27

Upravno premoženje K 17,519.983-93

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov.

114

52-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

za

:: Ameriko ::

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

2900 52-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Vsakovrstne slamnike

priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu

tovarna slamnikov v Stobu **Fran Cerar** p. Domžale pri Ljubljani.

Postrežba točna. Na zahtevo se napravi vsakovrstna oblika.

Vzorci na razpolago. 3294 (1) **Cene primerne.**

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

V. J. Havliček a bratr v Poděbradech

izvozna trdnica lanenega in modnega blaga priporoča v zjamčeno 468 52-1

izborni, dobro modno blago volneno in pralno, znani kakovosti platno za dame in

gospode, namizne prte iz damasta, brisače zjamčeno stalnobarvnih

prekrasnih modnih vzorcev. **Cefiri** za srajce, obleke itd., po nizkih in

stalnih cenah. Velika lepa izbor! —

Opreme za neveste.

Mnogo pohvalnih priznanj. Naročila nad 15 K poštnine

prosto. 1 zavoj 40 m pralnih ostankov okusno odbranih

za K 18.— franko po povzetju.

— Samo pri nas dobite pravo in dobro blago. —

Izvolite pisati po vzorce!

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez Antwerpen v Boston. je proga rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Finland“, „Kronland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Lapland“, „Menomina“, „Maniton“, „Gothland“, „Marquette“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-Yorkom, so snaznost, izborna hrana, vpludna postrežba in spalnice ponovem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani, Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tiskarju“ 188 (52-1)

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornametiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 2973 52-1

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. r. odjemalcem v ogled.

VODOVODI

kanalizacije, kopališča

Načrti in izvršitev le pri domači specialni tvrdki. Tehniške ocene in načrti zastoj, ko se poveri delo.

Inženier-hidrotekt **Konrad Lachnik, Ljubljana** Beethovenove ul. 4. Brzjavil: Lachnik, Ljubljana. 2908

Delniška družba združenih pivovarov Žalec in Laško priporoča svoje izborno pivo.

Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). — Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Posiljajte na dom sprejema restavratel „Narodnega doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Ponudimo vsako poljubno množino!

480

Zarezane strešnike (prve vrste) za privezati ali pribiti na late
 torej popolnoma varno proti nevihti).
 zidarsko strojno opeko, Portland-cement, peči, štedilnike, šamotne plošče
 za tlakanje cerkvâ, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana.

Na zahtevo pošljemo vzorce in prospekte takoj brezplačno.

Stambilije

vseh vrst za urade,
društva trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj
kavčuk - stambiljev

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 6.

Ceniki franko. 3450 52 1

Podjetje betonskih stavb! Brata Seravalli & Pontello

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 19.

3060

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

52-1

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodomotov, korit in vodo-vodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in strope. — Zaloga kameninastega blaga in šamotne opeke.

Vsa dela so solidna in strokovnjsko izvedena. — Cena najnižja. — Jamstvo. — Zastop. svodov patent "Thru".

Dragotin Majce

čevlarski mojster

Ljubljana, Radeckega cesta 2

Priporočam se velečastiti duhovščini in slav. občinstvu v mestu in na deželi v obila naročila. Izgotavljam natančno po meri ter isto ohranim za prihodnja naročila. Obnovev naročila zadostuje po dopisnici. Na željo pridem tudi na dom. Cene zmerno! Postrežba točna!
3292

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

:: Ljubljana, Turjaški trg št. 7. ::

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najnižje cene. 2832 51-11 Najsolidnejše blago.

J. KORENČAN

Ljubljana

trgovina norimberskega in galanterijskega blaga na :: drobno in na debelo. ::

:: **Velika** ::
zaloga pletenin

kakor: nogavice, srajce, maje, spodnje hlače, otročje obleke itd. 2575

2970 52-12

Br. Klavka

izdelovatelj kirurških in ortopedičnih predmetov in žandaž, Ljubljana, Prešernove ulice 5.

Priporočata svojo veliko zalogo obvezil za zdravstvo in bolniško postrežbo, bišejev, irigatorjev, aparatov za inhalacije s paro in mrzlo, sterilizirane obveze in pamuka, kakor tudi nogavic za krčne žile, kılne pasove, vsakovrstne brizgalka, stvari in aparate za samoklistiranje, najboljše kvaliteta gumijskih posteljnih podložk. Use bandage se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po odredbah p. n. gg. zdravnikov. Zunanja naročila se točno, hitro in diskretno pošiljajo. — Galvanizni poniklovalni zavod z motornim obratom. Popravila se izvršujejo točno in ceno. 3 5

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključničarstvo. Hidraulične vidre in sesalke.

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasled.
Ljubljana, Slomškove ulice 4.

Priporočata se siávnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovode, železna okna, železne stole i. t. d. i. t. d. Specijaliteta: valjični zastori in solinčne plahto po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi oporami brez vijakov. 3060

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče

zakrojno risanje

FRANJA JESIĆ

Ljubljana, Stari trg št. 28.

Dobi se tudi kraj po životni meri.

Perje za postelje in puh

2899 priporočata po najnižjih cenah 52-1
F. HITI pred Škofijo 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Daje po

4¹/₂ 0/0

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvo KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4¹/₂ 0/0 brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 50 v na leto. Rent davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predujme na osebni kredit, vračljive v 7¹/₂ letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice.

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

Telefon št. 21-60. Brzjavi: Balkansped.

Odpremno in komisij. društvo

„BALKAN“

v Trstu, Riva Grumula št. 14.

Žiro račun pri JADRANSKI BANKI v Trstu,

sprejema v svoja dobro urejena skladišča vsake vrste blago in daje na isto predujme pod zelo povoljnimi pogoji, ter skrbi za prodajo blaga najkulantneje. Istotako kupuje in prodaja vsake vrste blago po naročilu in na račun svojih naročevalcev najpovoljnije. Otvarja carinske kredite, zacarini blago in daje predujme na blago ležeče v javnih skladiščih. — Odpošilja vsake vrste pošiljave na vse strani točno in brzo, izvršuje reklamacije in daje vsako strokovno pojasnilo in navodilo hitro in zastonj. ::::